

CEMENTARNICA “USJE” AD - SKOPJE

**Annual Report,
Consolidated Financial Statements
and Annual accounts**

31 December 2017

CEMENTARNICA USJE AD SKOPJE

ANNUAL REPORT 2017

Skopje, February 2018

Contents

1. GENERAL	3
2. SALES PERFORMANCE	3
3. OPERATIONS	3
4. HEALTH & SAFETY	4
5. CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY	4
6. ENVIRONMENTAL	6
7. OTHER INFORMATION	8

1. GENERAL

Cementarnica Usje AD Skopje (the "Company" or "Usje") is incorporated in the Republic of Macedonia with the registered address at Boris Trajkovski 94, Skopje.

The Company's main activity is production and trade of cement, masonry cement, ready mix concrete, clinker and other related products.

2. SALES PERFORMANCE

Cement

Despite the stabilization of the political situation in the country, the total domestic cement consumption is estimated to have shrunk by about 5% versus last year. This was mainly due to the decrease of activity in the residential and commercial construction. USJE fared better than the market trend and ended the year with a moderate decrease of 3,7%, which is partly attributed to the operation of its new subsidiary in Ohrid in the second half of the year.

The decrease of the domestic cement sales was compensated by increased exports 40% in the Kosovo market which resulted in USJE's overall sales being higher by 6,5% versus last year.

Consequently, despite the fact that USJE's domestic cement revenues decreased by 5% versus last year, the increased export revenues contributed to its total revenues being increased by 2,6%. Additionally, USJE's revenues were further aided by the export of app. 79k tons of clinker in the Kosovo market.

The improved sales and enhanced operational performance were not sufficient to compensate the negative effects of the considerably increased fuel and electricity prices in 2017 which resulted in USJE's EBITDA being lower by 9.4% compared to 2016.

Vertical Integration

Ready Mixed Concrete ("RMC") Unit performance was within expectations with smaller presence in the market versus last year, due to the overall market drop and the unfavorable payment terms dictated by the market. Therefore, RMC sales decreased by 26% compared to the budgeted figures. Nevertheless, profitability was maintained on solid level due to the reduction in fixed cost for app. 29% compared to previous year.

Third party aggregates sales were increased by 26,6% compared to budgeted figures being on par with the previous year.

3. OPERATIONS

Operation of both rotary kilns in 2017 followed the demand pattern focusing on optimization of stocks and working capital through the year. During 2017 the average utilization factor of the kiln lines was in the range of 70%, while cement mills operated with much lower utilization factor of app. 35 %, hence reflecting the potential of USJE in case of future demand growth.

In 2017 USJE continued using coal as main fuel. In addition to this type of solid fuel, in March 2017 lignite with attractive cost structure was introduced in the fuel mix which partially contributed in lessening the negative effects of the increased coal price.

Following the European trends and the market requirements, in 2017 USJE started with production of one new cement type which resulted in the decrease of clinker consumption in cement production for 3,2% compared to 2016. Additionally, with the continuous optimization of the process parameters, USJE managed to decrease the specific electrical energy consumption by 1.3%. All this contributed to decreasing of CO2 emissions/t cement.

4. HEALTH & SAFETY

USJE's continued its efforts for further development of health and safety performance and culture throughout the whole year with focus on raising safety awareness amongst its employees and contractors. This approach was taken given the fact that the key for success in this particular area is the overall peoples' behavior.

Training is one of the most powerful tool for raising awareness and learning. In 2017 focus on contractors was intensified compared to previous years. In addition to regular trainings, more than 720 contractors received re-training (or first time training) on basic principles and core procedures for safety.

Overall, our employees received 3.610 hours of trainings on various topics (12.87 h/employee), while contractors got additional 1.433 hours (6.77 h/employee).

As a result of these efforts, the number of reported incidents has increased by 80% compared to the previous year. The overall outcome was 708 corrective measures arising from safety audits, incidents reporting and safety walks, of which 83% were implemented by the end of the year. This demonstrates the company's strong commitment for improving the overall safety work environment.

Nevertheless, over the year we had two LTI's involving our workers and one more serious injury of a contractor, however with no significant consequences.

The overall safety in the plant was further enhanced with the implementation of numerous technical improvements.

Conditions in the horizontal mill for solid fuels were significantly improved by introducing the new ATEX vacuum cleaner. Furthermore, the two-year CAPEX project for automatic fire detection and extinguishing was fully executed and as a result, all facilities with higher fire hazard risk are protected with fire detection sensors and alarms, while transformer stations and electrical rooms have in place automatic extinguishing systems.

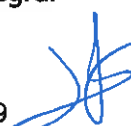
Additionally, this year USJE honored the World's HS day and the European HS week.

5. CORPORATE SOCIAL RESPONSIBILITY

Our sustainable growth depends on aligning our strategic priorities, policies and practices with our stakeholders' needs. This means understanding and responding proactively to the needs of the employees, business partners, institutions and the community where we operate.

A Step Forward in Communication on Progress - UN Global Compact: Sustainability Report 2016

Transparency and open communication are essential to our process of engagement with all our stakeholders. To this aim, our eighth Sustainability Annual Report ("SAR") published in 2017 discloses information on our social, environmental and governance related performance issues which are of material significance for our business and stakeholders and, for the first time, presents our financial results. The SAR's materiality is aligned with the UN Sustainable Development Goals 2030, and is asserted in all material respects in accordance with UN Global Compact principles and advanced level criteria by independent Business Assurance Company. We believe this approach, in line with what is today increasingly viewed as best practice, better reflects the fact that sustainability is not secondary to our business, but constitutes an integral part of it.

Moreover, the SAR was disseminated to more than 100 representatives from our stakeholder groups, including the local community, customers, contractors and suppliers, other businesses, as well as competent persons from the Ministry for environmental protection and physical planning ("MEPPP"), NGO's, academia, etc.

Stakeholder Engagement Meeting

Pursuing our endeavor to further strengthen our engagement with our stakeholders through open communication and dialogue, USJE in October 2017 organized a Stakeholder Engagement Meeting with citizens, NGOs, high representatives of the MEPPP, the State Environmental Inspectorate, the City of Skopje, etc. USJE's management team presented the Company's operations, social engagement and environmental sustainability endeavors which was followed by discussion. In addition, the stakeholder's representatives, through a tour around the plant, were introduced with our production process and operations.

Collaborative Projects for Business-University Cooperation

Following our strategic determination for building strong local partnerships and responding to the community's needs and the society at large, in 2017 the Company continued the collaborative action programs. These amongst other included the study visits for practical training of students from technical high schools. In this direction, a total of 140 students from the Faculty of Technology, American College Skopje, members of the student organization BEST and high school students from the Secondary Chemical School had the opportunity to visit the Company and learn about our production process and operations.

Employee engagement

On the Communication Day with all employees which was organized in April 2017, USJE's and TITAN Group's business strategy and results were presented. Further, on this occasion the World Health and Safety Day was marked by awarding three employees with H&S award for 2016 for their active participation in incident reporting. Additionally, several employees were awarded with jubilee awards.

Boosting youth employment

In 2017, we continued our support to the European Pact for Youth in an effort to increase youth employability through implementation of an internship program for 42 young graduate engineers and other talented graduates. This program enables participants to expand their knowledge and gain practical skills that will help them in their professional development. One of the interns from the previous year was employed in USJE during 2017. Additionally, USJE granted 3 scholarships to postgraduate students attending the American College in Skopje and also granted scholarships for the children of our employees.

Human Capital Development

We foster long-term relationships with our people, seeking to promote lifelong learning and build our people competencies, preparing them to address current and future challenges.

In 2017, the Company organized a total of 11.260 training hours, with particular emphasis on further developing and strengthening the knowledge in health and safety, technical know-how, environmental sustainability areas, as well as management's and leadership's skills and non-technical development.

Titan Leadership Platform (TLP) was further promoted within the Company by holding 14 TLP sessions involving 237 employees. This year we continued with C-mentors program offered by the Group, which was attended by 18 participants (our new engineers and other young professionals) with total of 1.077 training hours.

6. ENVIRONMENTAL

As a part of TITAN Group, USJE is committed to sustainable development and continuous improvement of its environmental footprint. Activities related to the environmental performance are incorporated in all our activities.

In this context, some of the projects realized in the course of 2017 are listed below:

Green Belt

Within the project Green Belt, a total of 18.179 plants were planted in year 2017, out which 7120 trees were planted on the final benches of the marl quarry, 589 cypress trees were planted at the limestone quarry in Govrlevo, 9550 trees planted in the Ljubosh quarry and 920 plants (trees, flowers and bushes) were planted at the factory green areas.

As part of our ongoing CSR practices the Company donated more than 180 trees to the neighbors and local communities which were planted on public green areas.

Noise reduction

In 2017 USJE continued with the realization of the Action Plan for further Noise reduction in Usje's vicinity and to this direction the following activities were performed:

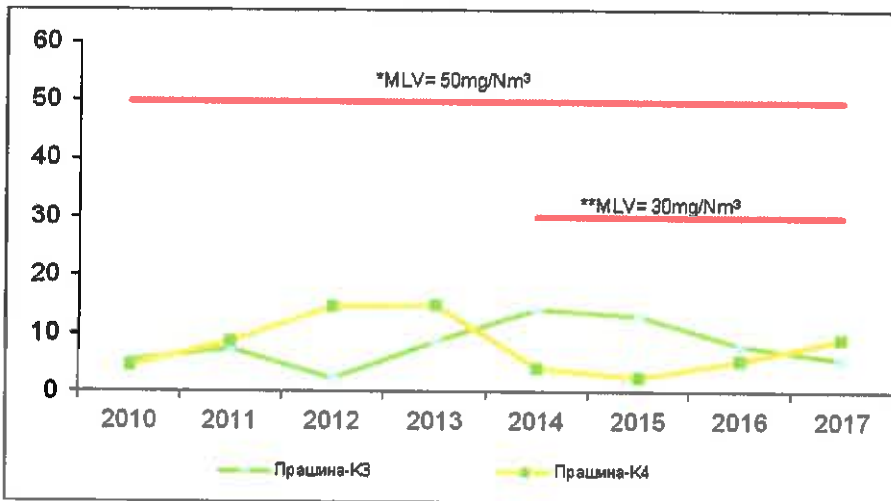
- Silencers on the fans (located on a higher position in the plant) were installed,
- acoustic louvers were placed at the venting openings in the compressor stations and in the area where the raw mix mills and cement mills no. 4, 5 and 6 are located,
- Some of the old smaller blowers were replaced with new ones which have incorporated acoustic isolation,
- the blowers in the homogenization silos were closed, whereas the blowers in Packing Department no. 2 were replaced,
- Windows in department Cement mill no.3 were installed.

We have to emphasize that the measured noise levels at the monitoring points within the plant's perimeter and marl quarry do not exceed the stipulated permissible limits.

Air Emissions

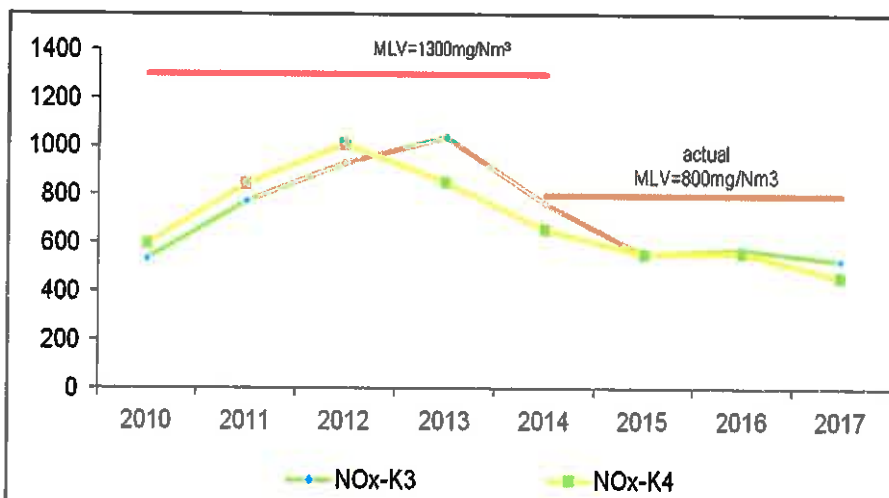
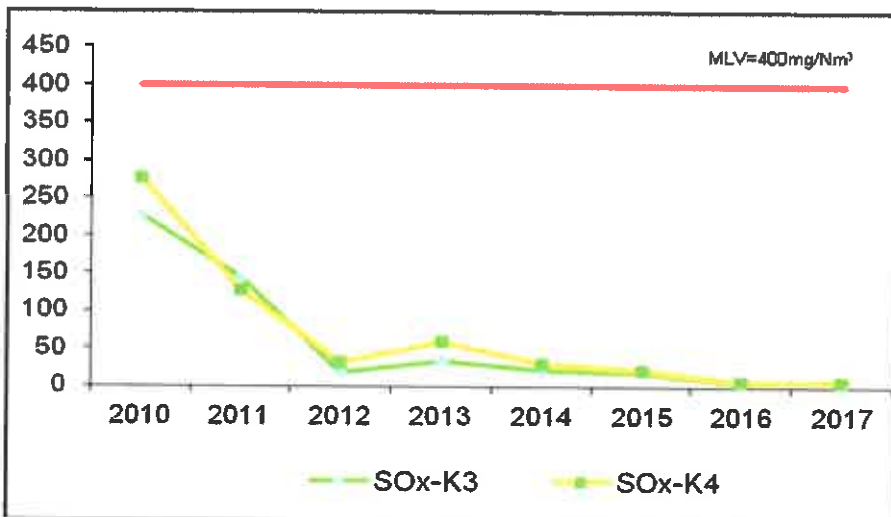
The monitoring of air emissions is a precondition for control and mitigation of the impacts from cement production on the environment. USJE is the first company in the country which as of 2004 has an independent 24/7 system for continuous monitoring of emissions in real time, which enables undertaking of appropriate and timely corrective measures if needed. USJE as a corporate social responsible company with the aim of increasing its transparency publishes its emission reports its webpage.

Annual average of air emissions from the main emission sources, are presented in the following graphs:

*MLV=50 mg/Nm³ – Maximum limit value according to applicable law for emissions

**MLV=30 mg/Nm³ – Maximum limit value accepted from Cementarnica USJE in the A-IPPC

Reducing the Emissions of Fugitive Dust

Following the Action Plan for minimization of diffuse dust emissions in Usje's plant, the following activities comprising individual or combined measures were completed within the year 2017:

- ATEX Vacuum cleaning system for Horizontal Coal mill was introduced,
- De-dusting for cement bulk loading was improved,

- the access roads within the plant were renewed – a continuous activity
- Creating a green belt around the plant and quarries – a continuous activity.

In compliance with A-Integrated Environmental Permit with adjustment plan, an independent authorized laboratory performed measurements of PM10 particles at the plant's perimeter. No correlation whatsoever has been established between USJE's operations and the measured values of PM10 particles in the ambient air. These values mainly depend on the weather conditions.

7. OTHER INFORMATION

USJE's Management is firmly committed to the continuing integration of the rules and practices into the Company's operations, which promote transparency, responsibility, reliability, sustainable development and corporate social responsibility in every aspect and field of activity of the Company and its entire network of relationships with shareholders, employees, customers, suppliers, contractors and the society. Respectively, USJE discloses the following information:

1. Usje has two executive members of the Board of Directors ("BoD"), and that is the Chief Executive Director ("CED") and Executive Director, and 5 non-executive members from which 2 are independent.
2. The CED and the Executive Director are not receiving any earnings based on their membership in the BoD. The total income (salaries, other contributions, bonuses, insurance and other receipts) of the executive members of the BoD and of the other members of the key personnel of the Company in 2017 is in amount of 83.400 thousand denars. None of the 5 non-executive members have earnings based on their membership in the BoD.
3. On 29 June 2017, the General Assemble adopted a Decision for distribution of dividend for the year ended 2016 in accordance with the Trades Company Law. The dividend declared was in amount of MKD 941,519 thousand denars, respectively 1,670 denars per share, which consists of 909,287 thousand denars profit from 2016 and 32,232 thousand denars unused reinvested profit from 2015. The remaining profit from 2016 in amount of 292,078 thousand denars was reinvested in order to benefit from the new tax incentives available for such activities.
4. The sources of the Company's assets are its operating cash flow.
5. The financial results for 2017 are an integral part of the Financial Statements of the Company and the Group as of 31 December 2017.
6. Consequently to the previous, a financial risk management policy was explained in detail in the Note 17 to the Financial Statements of the Company and the Group as of 31 December 2017.
7. In August 2017, the Company opened a new warehouse in Bitola for distribution of its products in the South Western and East part of the country.
8. Concerning the major transactions and transactions with the interested parties, on 11 January 2017 USJE concluded a Revolving Credit Line Agreement with Sharrcem SH.P.K Kosovo ("the Borrower") in amount of EUR 4,000 thousand. The Agreement was concluded for a maximum period of up to 27 December 2017 and the interest rate was fixed at 5,50 per cent p.a.. As of 31 December 2017 the revolving credit line was completely repaid by the borrower.

9. During 2017, except for above mentioned major transaction with the interested parties, all other transactions with the interested parties are realized in the ordinary course of the business of the Company (Note 16 to the Financial Statements of the Company and the Group as of 31 December 2017).
10. USJE shares the Titan Group's CSR Vision and CSR Policy, to "conduct its business in an ethical and socially responsible manner doing less harm and endeavoring to do more good."

The CSR Committee of the Company chaired by the CED continues its active engagement and it held four general meetings in the course of the year, as planned.

Good corporate governance principles and robust risk management are critical to building effective external relationships and therefore to the Company's success. These principles along with our corporate values guide us through every aspect of our business. In addition, TITAN Group policies, including Human Rights Policy, Anti-Bribery and Corruption Policy, Sanctions Policy and Competition Law Compliance Policy were fully implemented. For our company, good corporate governance is synonymous with ethical business practices, transparency, open communication, accountability and sustainable development. Our aim is that all stakeholders benefit from the way we do business.

The BoD is generally responsible for the Company's internal audit and risk management and for evaluating their effectiveness each year. The BoD confirms that the Company has internal control systems and risk management policies in place and that it has been informed by the CED and the competent Group executives about their effectiveness.

Internal audit (IA) function in USJE is a separate department, supervised and supported by the Group Internal Audit (SEE & Turkey IA Department). The primary objective of the IA is to provide the BoD with an independent and objective opinion concerning risk management, internal controls and corporate governance systems, through assessment of their effectiveness in achieving the Company's business objectives.

Consistent with the IA Annual plan, throughout 2017 two (2) operational audits and two (2) follow-up audit assignments were performed in USJE.

Based on the aforementioned, the IA reached to the conclusion that in general, the internal control frameworks of the relevant audited functions are well designed in order to appropriately manage underlying risks and to ensure compliance with the statutory and internal framework in force.

Our Code of Conduct clearly prohibits giving and receiving bribes, while as signatories of the Global Compact we are fully committed to join national and other programs aiming at eliminating bribery and corruption. Moreover, Titan's Procurement Code of Conduct (www.titan.gr, www.usje.com.mk) issued in 2008 is stating what the company policy and commitments are towards its suppliers, and clearly states the contractual obligations of the suppliers including the obligation to abstain from any action that could be interpreted as an act of bribery, corruption and fraud. No verifiable cases of non-compliance and breaches to our bribery policy have been reported in 2017.

Konstantinos Derdemezis

President of the Board of Directors

CEMENTARNICA “USJE” AD - SKOPJE

Consolidated Financial Statements

31 December 2017

Contents

Independent auditor's report.....	2
CONSOLIDATED STATEMENT OF COMPREHENSIVE INCOME.....	4
CONSOLIDATED STATEMENT OF FINANCIAL POSITION.....	5
CONSOLIDATED STATEMENT OF CASH FLOWS.....	6
CONSOLIDATED STATEMENT OF CHANGES IN EQUITY.....	7
1. Corporate information.....	8
2.1 Basis of preparation.....	8
2.2 Summary of significant accounting policies.....	9
2.3 Critical accounting estimates and judgments.....	21
3. Revenue and expenses.....	23
4. Income tax expense.....	27
5. Earnings per share (EPS).....	28
6. Property, plant and equipment.....	28
7. Investment property.....	29
8. Exploration and evaluation assets.....	31
9. Inventories.....	32
10. Trade and other receivables.....	32
11. Cash and cash receivables.....	33
12. Share capital.....	33
13. Other reserves.....	34
14. Provision for retirement benefits.....	34
14. Provision for retirement benefits (continued).....	37
15. Trade and other payables.....	37
16. Contingences and Commitments.....	37
17. Related party transactions.....	39
18. Expenses by nature.....	42
19. Financial risk management objectives and policies.....	42
20. Events after the reporting period.....	45

GENERAL INFORMATION

Chief Executive Director

Boris Hrisafov

Registered office

Boris Trajkovski 94
1000 Skopje

Solicitors

Lawyer Office Polenak - external lawyer
Lawyer Office Dimitrov - external lawyer
Advocates partnership Cakmakova Advocates

Bankers

Komercijalna Banka AD - Skopje
Stopanska Banka AD - Skopje
NLB Banka AD - Skopje
Silk Road Banka AD - Skopje
Ohridska Banka AD - Skopje
ProKredit Banka AD - Skopje
Sparkase Banka Makedonija AD - Skopje
Halkbanka AD - Skopje

Auditors

PricewaterhouseCoopers Revizija DOO - Skopje
Bul. 8 September 16, Hyperium Business Center, 2nd floor,
1000 Skopje
Republic of Macedonia

Independent auditor's report

To the Board of Directors and Shareholders of Cementarnica Usje AD - Skopje

Report on the consolidated financial statements

We have audited the accompanying consolidated financial statements of Cementarnica Usje AD – Skopje and its subsidiaries (the “Group”), which comprise the consolidated statement of financial position as of 31 December 2017 and the consolidated statement of comprehensive income, consolidated statements of changes in equity and cash flows for the year then ended, and notes, comprising a summary of significant accounting policies and other explanatory information.

Management's responsibility for the financial statements

Management is responsible for the preparation and fair presentation of these financial statements in accordance with accounting standards applicable in Republic of Macedonia, and for such internal control as management determines is necessary to enable the preparation of financial statements that are free from material misstatement, whether due to fraud or error.

Auditor's responsibility

Our responsibility is to express an opinion on these financial statements based on our audit. We conducted our audit in accordance with Standards on Auditing applicable in Republic of Macedonia. Those standards require that we comply with ethical requirements and plan and perform the audit to obtain reasonable assurance about whether the financial statements are free from material misstatement.

An audit involves performing procedures to obtain audit evidence about the amounts and disclosures in the financial statements. The procedures selected depend on the auditor's judgment, including the assessment of the risks of material misstatement of the financial statements, whether due to fraud or error. In making those risk assessments, the auditor considers internal control relevant to the entity's preparation and fair presentation of the financial statements in order to design audit procedures that are appropriate in the circumstances, but not for the purpose of expressing an opinion on the effectiveness of the entity's internal control.

An audit also includes evaluating the appropriateness of accounting policies used and the reasonableness of accounting estimates made by management, as well as evaluating the overall presentation of the financial statements.

We believe that the audit evidence we have obtained is sufficient and appropriate to provide a basis for our audit opinion.

Opinion

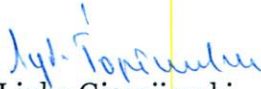
In our opinion, the consolidated financial statements presents fairly, in all material respects, the financial position of the Group as of 31 December 2017, and of its financial performance and its cash flows for the year then ended in accordance with accounting standards applicable in Republic of Macedonia.

Report on Other Legal and Regulatory Requirements

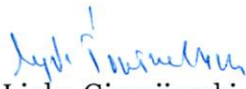
Annual Report prepared by the Management in accordance with the requirement of the Company Law, article 384.

Management is responsible for the preparation of the Annual Accounts and Annual Report of the Group, which were approved by the Board of Directors of the Group on 26 February 2018.

As required by the Audit Law, we report that the historical information presented in the Annual Report prepared by the Management of the Group in accordance with article 384 of the Company Law is consistent in all material respects with the financial information presented in the Annual Accounts and audited Consolidated Financial Statements of the Group, as of and for the year ended 31 December 2017.

Ljube Gjorgjievski
General Manager

Ljube Gjorgjievski
Certified Auditor

PricewaterhouseCoopers REVIZIJA DOO - Skopje

16 April 2018
Skopje

CONSOLIDATED STATEMENT OF COMPREHENSIVE INCOME
For the year ended 31 December 2017

	Notes	2017 MKD'000	2016 MKD'000
Sales	3a	4,149,542	4,005,834
Other revenue	3b	99,511	100,825
Cost of sales	3c	(2,778,158)	(2,522,827)
Gross profit		1,470,895	1,583,832
Other operating income	3d	97,449	63,799
Other operating expenses	3e	(182,823)	(121,241)
Selling and marketing expenses	3f	(35,950)	(34,031)
Administrative expenses	3g	(163,538)	(177,919)
Operating profit		1,186,033	1,314,440
Finance income		6,791	7,070
Foreign exchange gains/(losses) net		5,488	7,600
Finance costs		(1,256)	(2,656)
Net finance income	3h	11,023	12,014
Profit before tax		1,197,056	1,326,454
Income tax expense	4	(103,637)	(125,061)
Profit for the year		1,093,419	1,201,393
<i>Other comprehensive income not to be reclassified to profit or loss in subsequent periods:</i>			
Investment Property revaluation surplus	7	-	35,468
Translation differences on disposal of subsidiaries		-	2
Total comprehensive income for the year		1,093,419	1,236,863
Net profit for the period attributable to:			
Equity holder of the ultimate parent		1,093,419	1,201,393
Non- controlling interest		-	-
		1,093,419	1,201,393
Earnings per share information:			
Basic, profit for the period attributable to ordinary equity holders of the ultimate parent	5	1.94	2.13
Total Comprehensive income for the period attributable to:			
Equity holder of the ultimate parent		1,093,419	1,236,863
Non - controlling interest		-	-
		1,093,419	1,236,863

CONSOLIDATED STATEMENT OF FINANCIAL POSITION
at 31 December 2017

	Notes	2017 MKD '000	2016 MKD '000
ASSETS			
Non-current assets			
Property, plant and equipment	6	2,289,939	2,179,433
Investment properties	7	168,498	166,349
Exploration and evaluation assets	8	4,183	19,352
		2,462,620	2,365,134
Current assets			
Inventories	9	672,241	665,543
Trade and other receivables	10	506,682	369,894
Short term loan		-	10
Income tax receivable		25,062	8,942
Cash and short term deposits	11	829,932	865,023
		2,033,917	1,909,412
TOTAL ASSETS		4,496,537	4,274,546
EQUITY AND LIABILITIES			
Capital and reserves			
Share capital	12	1,747,730	1,747,730
Retained earnings		1,094,492	1,202,438
Other reserves	13	538,150	538,150
Reinvested profit		568,606	308,760
		3,948,978	3,797,078
Provision for retirement benefits	14	54,111	54,198
Provision for rehabilitation of quarries		10,612	12,693
		64,723	66,891
Current liabilities			
Trade and other payables	15	454,321	384,725
Short term borrowings		1,887	-
Reservation for unused vacations		10,321	9,865
Current portion of retirement benefit obligations	14	5,298	4,830
Income tax payable		10,755	10,916
Dividend payable		254	241
		482,836	410,577
TOTAL EQUITY AND LIABILITIES		4,496,537	4,274,546

Authorized on behalf of the Board of Directors on 26 February 2018:

Hrisafov Boris
 Chief Executive Director

Nikos Mousouras
 Finance Manager

Prepared by authorised accountant with certificate number 102613:

Barlačkoska Gabriela
 Head of accounting

CONSOLIDATED STATEMENT OF CASH FLOWS
for the year ended 31 December 2017

	<i>Notes</i>	2017 MKD'000	2016 MKD'000
Cash flows from operating activities			
Profit before income taxes		1,197,056	1,326,454
<i>Adjustments for:</i>			
(Gain) on disposal of property, plant and equipment		-	(1,149)
Depreciation of PPE and investment properties		162,586	173,993
Actuarial (gain)/losses, net		5,613	1,430
Interest income		(6,791)	(7,070)
Provision for obsolete inventory		9,991	9,998
Shortage of goods in the warehouse		456	9,865
Fair value (gain)/losses, net		(2,150)	(6,275)
Reversal of accrued income for compensation vehicles at a standstill		(14,757)	-
Interest expense and bank charges		1,256	2,656
Write off trade receivables		608	-
NBV of disposed and written off PPE		-	39
Operating profit before working capital changes		1,353,868	1,509,941
(Increase) / Decrease in trade and other receivables		(118,053)	47,334
Decrease / (Increase) in inventories		(16,691)	(59,852)
Increase / (Decrease) / in trade and other payables		62,765	(35,604)
Cash generated from operations		1,281,889	1,461,819
Interest expense and bank charges paid		(1,256)	(2,656)
Income tax paid		(104,588)	(114,144)
Net cash flows generated from operations		1,176,045	1,345,019
Cash flows from investing activities			
Purchase of property, plant and equipment		(263,154)	(179,289)
Expenditures for exploration and evaluation assets		(15,169)	-
Proceeds from sale of property, plant and equipment		-	1,034
Interest income received		6,791	7,070
Loan to associate		1,901	-
Net cash flows generated (used in) investing activities		(269,631)	(171,185)
Cash flows from financing activities			
Dividends paid to group shareholders		(892,894)	(1,050,086)
Dividends paid to minority shareholders		(48,612)	(57,176)
Net cash flows (used) in financing activities		(941,506)	(1,107,262)
Net increase in cash and cash equivalents		(35,092)	66,572
Net foreign exchange differences		1	2
Cash and cash equivalents at 1 January		865,023	798,449
Cash and cash equivalents at 31 December	11	829,932	865,023

CONSOLIDATED STATEMENT OF CHANGES IN EQUITY
For the year ended 31 December 2017

	<i>Share capital</i>	<i>Other reserves (Note 13)</i>	<i>Reinveste d profit</i>	<i>Retained earnings</i>	<i>Total</i>
	<i>MKD'000</i>	<i>MKD'000</i>	<i>MKD'000</i>	<i>MKD'000</i>	<i>MKD'000</i>
At 1 January 2017	1,747,730	538,150	308,760	1,202,438	3,797,078
Profit for the year	-	-	-	1,093,419	1,093,419
Other comprehensive income (Note 7)	-	-	-	-	-
Other comprehensive income (translation differences)	-	-	-	-	-
Total comprehensive income	-	-	-	1,093,419	1,093,419
Dividends declared, net	-	-	-	(941,519)	(941,519)
Transfer to retained earnings	-	-	(32,232)	32,232	-
Reinvested profit	-	-	292,078	(292,078)	-
At 31 December 2017	1,747,730	538,150	568,606	1,094,492	3,948,978

On 29 June 2017, the General Assemble brought a Decision for distribution of dividend for the year ended 2016 in accordance with the Company Law. The dividend declared was in amount of MKD 941,519 thousand which consists of MKD 909,287 thousand profit from 2016 and MKD 32,232 thousand unused reinvested profit from 2015. The remaining profit from 2016 in amount of 292,078 thousand was reinvested in order to benefit from the new tax incentives available for such activities.

For the year ended 31 December 2016

	<i>Share capital</i>	<i>Other reserves (Note 13)</i>	<i>Reinvested profit</i>	<i>Retained earnings</i>	<i>Total</i>
	<i>MKD'000</i>	<i>MKD'000</i>	<i>MKD'000</i>	<i>MKD'000</i>	<i>MKD'000</i>
At 1 January 2016	1,747,730	502,680	152,494	1,264,583	3,667,487
Profit for the year	-	-	-	1,201,393	1,201,393
Other comprehensive income (Note 7)	-	35,468	-	-	35,468
Other comprehensive income (translation differences)	-	2	-	-	2
Total comprehensive income	-	35,470	-	1,201,393	1,236,863
Dividends declared, net	-	-	-	(1,107,272)	(1,107,272)
Transfer to retained earnings	-	-	(16,328)	16,328	-
Reinvested profit	-	-	172,594	(172,594)	-
At 31 December 2016	1,747,730	538,150	308,760	1,202,438	3,797,078

The accompanying notes from 8 to 45 are an integral part of these financial statements

1. Corporate information

Cementarnica “Usje” A.D. - Skopje (“the Company”) is incorporated in the Republic of Macedonia with the registered address at Boris Trajkovski 94, Skopje.

The Company’s main activity is production and trade with cement, masonry cement, ready mix concrete, clinker and other related products. The main activity of the subsidiary in Bulgaria is support services for sale of cement on Bulgarian market.

The Company is controlled by Titan Cement Netherlands B.V. registered in Netherlands, which has 94,84% shareholding in the Company. The Company’s ultimate parent is Titan Cement Company S.A. - Greece.

Officially starting from 1 July 2013, Cementarnica “Usje” A.D. - Skopje has become a listed company on the Macedonian Stock Exchange (under the sub-segment for mandatory listing). In order not to be created a false picture on the Stock Exchange, the listed companies has continuing obligations to publish all price sensitive information, information necessary for evaluating the current company’s condition.

The number of employees of the Group as of 31 December 2017 was 275 (31 December 2016:284).

The Group financial statements for the year ended 31 December 2017 have been approved for issue by the Board of Directors on 26 February 2018.

2.1 Basis of preparation

The consolidated financial statements of Cementarnica “Usje” A.D. - Skopje and its subsidiary (“the Group”) have been prepared in accordance with the Company Law(Official Gazette of Republic of Macedonia 28/04 with amendments 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/2013, 119/2013, 187/2013, 38/2014, 41/2014, 138/2014, 88/2015, 192/2015, 192/2015, 6/2016, 30/2016 and 61/2016) and Accounting Principles applicable in the Republic of Macedonia (“Macedonian GAAP”), which are in accordance to the new Rulebook of Accounting published on 29 December 2009 (Official Gazette of Republic of Macedonia 159/09 and 164/10) effective from 1 January 2010. This Rulebook comprise the basic text of IFRS's including SIC's and IFRIC's as issued by IASB at 1 January 2009.

In the period as of 31 December 2009 applicable standards were the International Accounting Standards published in Official Gazette of Republic of Macedonia which comprise the following:

- The revisions of International Accounting Standards, IAS 1 to IAS 39 were published on 30 December 2004, previously effective as of 5 November 1999. The effective date for all revised standards is January 1, 2005. In addition, International Accounting Standards, IAS 40 and IAS 41 were published with the effective date 1 January 2005.
- On 10 February 2005 International Financial Reporting Standard 1 was published. The effective date was set to 17 February 2005.
- On 29 December 2005 International Financial Reporting Standards, IFRS 2 to IFRS 7 were published. The effective date was set to 30 December 2005.

IFRS 9, IFRS 10, IFRS 11, IFRS 12, IFRS 13, IFRS 15, IFRS 16, IFRIC 18, IFRIC 19, IFRIC 20 and IFRIC 21 are not included in the Rule Book for Accounting and are not applied by the Group.

2.1 Basis of preparation (continued)

The Group’s consolidated financial statements have been prepared on a historical cost basis, except for the investment property that have been measured at fair value. The Group’s consolidated financial statements are presented in Macedonian Denars (“MKD”) and all values are rounded to the nearest thousands (‘000) except when otherwise indicated.

The consolidated financial statements comprise the financial statements of the Company and its subsidiary, TROJAN CEM EOOD, Bulgaria with 100% holding. The financial statements of the consolidated subsidiaries are prepared for the same reporting year as the ultimate parent company, using consistent accounting policies.

Furthermore, on 28 July 2015, the Group has opened a new warehouse in the village of Orovnik (near Ohrid) for strategic presence of its products in the South Western part of the country. For the same purpose, dated on 03 August 2017 the Group has opened a new warehouse in Bitola and on 16 August 2017 new warehouse in Strumica was also opened.

All intra-group income and expenses and profits and losses resulting from intra-group transactions that are recognized in assets, are eliminated in full as of 31 December 2017 for TROJAN CEM EOOD Bulgaria including intra-group balances and transactions. Subsidiary is fully consolidated from the date of acquisition, being the date on which the Group obtains control, and continue to be consolidated until the date that such control ceases.

2.2 Summary of significant accounting policies

a. Investment in subsidiary

Subsidiaries are all entities over which the Company has the power to govern the financial and operating policies, generally accompanying a shareholding of more than one half of the voting rights. The existence and effect of potential voting rights that are currently exercisable or convertible are considered when assessing whether the Company controls another entity.

b. Comparatives

For 2017, the Group made a change in the presentation of certain items of the Statement of Comprehensive Income in the “Notes to the Financial Statements”. Namely, they were condensed in their disclosure as more representative. In order to maintain consistency with the current presentation, the comparative data were presented accordingly.

c. Operating segments

Operating segments are components that engage in business activities that may earn revenues or incur expenses, whose operating results are regularly reviewed by the Management and for which discrete financial information is available. The Management is the person or group of persons who allocates resources and assesses the performance for the entity.

In the Group, the above described functions of the Management are performed by Board of the Directors of the the Group. The internal reporting within the Group presented to the Board of Directors is on a Group level and as one operating segment. The decisions brought by the Board of Directors are based on received reports presented as one operating segment.

NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

For the period ended 31 December 2017

2.2 Summary of significant accounting policies (continued)**d. Foreign currency translation**

The Group and the Company prepare the financial statements in Macedonian denars, which is the Group’s and the Company’s functional currency and the presentation currency for local statutory purposes. Each entity in the Group determines its own functional currency and items included in the financial statements in each entity are measured using that functional currency.

Transactions in foreign currencies are initially recorded in the functional currency rate ruling at the date of transaction. Monetary and non-monetary assets and liabilities denominated in foreign currencies are retranslated at the functional currency rate of exchange ruling at the reporting date. All differences are taken to profit or loss.

The functional currency of the foreign operations, Trojan Cem Eood - Bulgaria is the Euro. As of each reporting date, the assets and liabilities of this subsidiary are translated through conversion in euro into the presentation currency of Cementarnica “USJE” AD (the Macedonian Denars) at the rate of exchange ruling at the reporting date (2017: 61.4907 MKD for Euro 1; 2016: MKD 61.4812 for Euro 1) and, its profit or loss is translated at the weighted average exchange rate for the year (2017: MKD 61.6039 for Euro 1; 2016: MKD 61.5996 for Euro 1). The exchange differences arising on the translation are taken directly to other comprehensive income. On disposal of a foreign entity, the deferred cumulative amount recognized in equity relating to that particular foreign operation is recognized in the statement of profit or loss.

e. Property, plant and equipment

Property, plant and equipment are stated as follows:

- those assets acquired up to 31 December 1998, the revaluation under the previous GAAP at the date of transition of the Group to IFRS (1 January 2004) was accepted as deemed cost since the revaluation was broadly comparable to depreciated cost under IFRS adjusted to reflect changes in general price index.
- those assets acquired after 31 December 1998 are stated at historical cost, net of accumulated depreciation and / or accumulated impairment loss, if any.

Additions are recorded at cost. Cost represents the prices by suppliers together with all costs incurred in bringing new property, plant and equipment into use.

Items of property, plant and equipment that are retired or otherwise disposed of are eliminated from the statement of financial position, along with the corresponding accumulated depreciation. Gains and losses on disposals are determined by comparing proceeds with carrying amount. These are included in the profit or loss.

Depreciation of property, plant and equipment, with exception of quarries, is designed to write off the cost or valuation of property, plant and equipment on the straight-line basis over their estimated useful lives. The principal depreciation rates in use are:

Buildings	2.5 -10%
Equipment	5 - 25%

Land is stated in the consolidated statement of financial position at cost less impairment and is not depreciated as it is deemed to have an infinite life, except quarries which are depreciated on a depletion basis. This depletion is recorded as the material extraction process advances based on the unit of production method.

The asset’s methods of depreciation, useful lives and residual values are reviewed at each financial year end.

2.2 Summary of significant accounting policies (continued)

f. Investment property

Investment property, comprising of land, production premises with business offices and construction object - restaurant and cafeteria room, is held for long-term rental yields and is not occupied by the Group. The investment properties are stated at fair value, which reflects the market conditions at the reporting date. Gains or losses arising from changes in the fair values of investment properties are included in the profit or loss in the period in which they arise, including the corresponding tax effect. Fair values are determined based on valuation performed by independent valuer using the income method and the market comparison method as primary valuation methods which are generally accepted in European valuation practice.

Investment properties are derecognized either when they have been disposed of or when they are permanently withdrawn from use and no future economic benefit is expected from their disposal. The difference between the net disposal proceeds and the carrying amount of the asset is recognized in the income statement in the period of de-recognition.

Transfers are made to or from investment property only when there is a change in use. For a transfer from investment property to owner-occupied property, the cost for subsequent accounting is the fair value at the date of change in use.

If owner-occupied property becomes an investment property, the Group's accounts for such property in accordance with the policy stated under property, plant and equipment up to the date of change in use. Any difference at that date between the carrying amount of the property in accordance with IAS 16 and its fair value is treated in the same way as a revaluation in accordance with IAS 16.

g. Exploration and evaluation assets

Exploration and evaluation expenditure for each area of interest (geographically specific to the concession, permit or mining license granted) is carried forward as an asset if a decision has been made that a mining operation is economically feasible and can be developed for commercial production. At the end of the reporting period, these costs include costs of acquisition of rights to explore. All other exploration and evaluation expenditures are charged to the profit or loss as incurred.

Administrative and general expenses relating to exploration and evaluation activities are expensed as incurred.

2.2 Summary of significant accounting policies (continued)

h. Financial instruments - initial recognition and subsequent measurement

(i) Financial assets

Initial recognition

Financial assets within the scope of IAS 39 are classified as financial assets at fair value through profit or loss, loans and receivables, held-to-maturity investments, available-for-sale financial assets, or as derivatives designated as hedging instruments in an effective hedge, as appropriate. The Group determines the classification of its financial assets at initial recognition. All financial assets are recognized initially at fair value plus, in the case of investments not at fair value through profit or loss, directly attributable transaction costs. Purchases or sales of financial assets that require delivery of assets within a time frame established by regulation or convention in the marketplace (regular way trades) are recognized on the trade dateline., the date that the Group commits to purchase or sell the asset.

The Group's financial assets include cash and short-term deposits, trade and other receivables, and short term loans.

Subsequent measurement

The subsequent measurement of financial assets depends on their classification as follows:

Financial assets at fair value through profit or loss

Financial assets at fair value through profit or loss include financial assets held for trading and financial assets designated upon initial recognition at fair value through profit or loss. Financial assets are classified as held for trading if they are acquired for the purpose of selling or repurchasing in the near term. This category includes derivative financial instruments not designated as hedging instruments in hedge relationships as defined by IAS 39. Derivatives, including separated embedded derivatives are also classified as held for trading unless they are designated as effective hedging instruments. Financial assets at fair value through profit and loss are carried in the statement of financial position at fair value with changes in fair value recognized in finance income or finance costs in the income statement. The Group has not designated any financial assets upon initial recognition as at fair value through profit or loss.

Loans and receivables

Loans and receivables are non-derivative financial assets with fixed or determinable payments that are not quoted in an active market. Such financial assets are measured at amortized cost using the effective interest rate method (EIR). The gains and losses are recognized in the income statement in the moment when the loans and receivables are reversed or when the value is decreased due to impairment, and through the amortization process.

2.2 Summary of significant accounting policies (continued)

h. Financial instruments - initial recognition and subsequent measurement (continued)

(i) Financial assets (continued)

Held-to-maturity investments

Non-derivative financial assets with fixed or determinable payments and fixed maturities are classified as held-to maturity when the Group has the positive intention and ability to hold it to maturity. After initial measurement, held-to-maturity investments are measured at amortized cost using the effective interest method. This method use effective interest rate which accurately discounts the estimated future cash flows through the use full life of the financial asset to net financial value of the financial asset. The gains and losses are recognized in the income statement in the moment when the investments are reversed or when the value is decreased due to impairment, and through the amortization process.

The Group did not have any investments held to maturity during the period ended 31 December 2017 and the year ended 31 December 2016.

Available-for-sale financial investments

Available-for-sale financial investments are non-derivative financial assets which are determinate as available for sales or aren't classified in the previous three categories. After initial measurement, available-for-sale financial investments are measured at fair value with unrealized gains or losses recognized as other comprehensive income in the available-for-sale reserve until the investment is derecognized, at which time the cumulative gain or loss is recognized in other operating income, or determined to be impaired, at which time the cumulative gain or loss is reclassified to the statement of profit or loss.

The Group did not have any available-for-sale financial investments during the period ended 31 December 2017 and the year ended 31 December 2016.

Derecognition

A financial asset (or, where applicable a part of a financial asset or part of a group of similar financial assets) is derecognized when:

- The rights to receive cash flows from the asset have expired; or
- The Group has transferred its rights to receive cash flows from the asset in full without material delay to a third party under a 'pass-through' arrangement; and either (a) the Group has transferred substantially all the risks and rewards of the asset, or (b) the Group any has neither transferred nor retained substantially all the risks and rewards of the asset, but has transferred control of the asset.

Impairment of financial assets

The Group assesses at each reporting date whether there is any objective evidence that a financial asset or a group of financial assets is impaired. A financial asset or a group of financial assets is deemed to be impaired if, and only if, there is objective evidence of impairment as a result of one or more events that has occurred after the initial recognition of the asset (an incurred 'loss event') and that loss event has an impact on the estimated future cash flows of the financial asset or the group of financial assets that can be reliably estimated.

2.2 Summary of significant accounting policies (continued)

h. Financial instruments - initial recognition and subsequent measurement (continued)

(i) Financial assets (continued)

Impairment of financial assets (continued)

Evidence of impairment may include indications that the debtors or a group of debtors is experiencing significant financial difficulty, default in interest or principal payments, the probability that they will enter bankruptcy or other financial reorganization and where observable data indicate that there is a measurable decrease in the estimated future cash flows, such as changes in arrears or economic conditions that correlate with defaults.

An impairment loss in respect of financial assets measured at amortized cost is calculated as the difference between its carrying amount, and the present value of the estimated future cash flows discounted at the original effective interest rate. Individually significant financial assets are tested for impairment on an individual basis. The remaining financial assets are assessed collectively in groups that share similar credit risk characteristics. All impairment losses are recognized in the income statement.

An impairment loss is reversed if the reversal can be related objectively to an event occurring after the impairment loss was recognized. For financial assets measured at amortized cost, the reversal is recognized in profit or loss.

(ii) Financial liabilities

Initial recognition

Financial liabilities within the scope of IAS 39 are classified as financial liabilities at fair value through profit or loss, loans and borrowings, or as derivatives designated as hedging instruments in an effective hedge, as appropriate. The Group determines the classification of its financial liabilities at initial recognition. All financial liabilities are recognized initially at fair value and in the case of loans and borrowings, plus directly attributable transaction costs.

The Group's financial liabilities include trade and other payables.

Subsequent measurement

The measurement of financial liabilities depends on their classification as follows:

Financial liabilities at fair value through profit or loss

Financial liabilities at fair value through profit or loss include financial liabilities held for trading and financial liabilities designated upon initial recognition as at fair value through profit or loss.

Financial liabilities are classified as held for trading if they are acquired for the purpose of selling in the near term. This category includes derivative financial instruments entered that are not designated as hedging instruments in hedge relationships as defined by IAS 39. Gains or losses on liabilities held for trading are recognized in profit and loss.

The Group has not designated any financial liabilities upon initial recognition as at fair value through profit or loss.

2.2 Summary of significant accounting policies (continued)

h. Financial instruments - initial recognition and subsequent measurement (continued)

(ii) Financial liabilities(continued)

Loans and borrowings

After initial recognition, interest bearing loans and borrowings are subsequently measured at amortized cost using the effective interest rate method. Gains and losses are recognized in in profit and loss when the liabilities are derecognized as well as through the amortization process.

Derecognition

A financial liability is derecognized when the obligation under the liability is discharged or cancelled or expires.

When an existing financial liability is replaced by another from the same lender on substantially different terms, or the terms of an existing liability are substantially modified, such an exchange or modification is treated as ad recognition of the original liability and the recognition of a new liability, and the difference in the respective carrying amounts is recognized in the profit or loss.

Offsetting of financial instruments

Financial assets and financial liabilities are offset and the net amount reported in the statement of financial position if, and only if, there is a currently enforceable legal right to offset the recognized amounts and there is an intention to settle on a net basis, or to realize the assets and settle the liabilities simultaneously.

i. Inventories

Inventories are valued at the lower of cost and net realisable value. Cost is determined by the weighted average method. The cost of finished goods and work in progress comprises raw materials, direct labour, other direct costs and related production overheads, excluding distribution costs and administrative expenses. Net realisable value is the estimated selling price in the ordinary course of business, less estimated costs of completion and the estimated costs necessary to make the sale.

Tools and consumable stores are written-off 100% when consumed.

j. Cash and cash equivalents

Cash and cash equivalents include cash in hand, the giro account and deposits held at call with banks with original maturities of up to three months or less.

k. Share capital

Ordinary shares are classified as equity.

2.2 Summary of significant accounting policies (continued)

I. Taxation

The tax expense for the period comprises current and deferred tax. Tax is recognised in profit or loss, except to the extent that it relates to items recognised in other comprehensive income or directly in equity. In this case, the tax is also recognised in other comprehensive income or directly in equity, respectively.

Current income tax

The current income tax charge is calculated on the basis of the tax laws enacted or substantively enacted at the balance sheet date in the countries where the company and its subsidiaries operate and generate taxable income. Management periodically evaluates positions taken in tax returns with respect to situations in which applicable tax regulation is subject to interpretation. It establishes provisions where appropriate on the basis of amounts expected to be paid to the tax authorities.

Deferred income tax

Deferred income tax is recognised on temporary differences arising between the tax bases of assets and liabilities and their carrying amounts in the consolidated financial statements. However, deferred tax liabilities are not recognised if they arise from the initial recognition of goodwill; deferred income tax is not accounted for if it arises from initial recognition of an asset or liability in a transaction other than a business combination that at the time of the transaction affects neither accounting nor taxable profit or loss.

Deferred income tax is determined using tax rates (and laws) that have been enacted or substantively enacted by the balance sheet date and are expected to apply when the related deferred income tax asset is realised or the deferred income tax liability is settled.

Deferred income tax assets are recognised only to the extent that it is probable that future taxable profit will be available against which the temporary differences can be utilised. Deferred income tax assets and liabilities are offset when there is a legally enforceable right to offset current tax assets against current tax liabilities and when the deferred income taxes assets and liabilities relate to income taxes levied by the same taxation authority on either the same taxable entity or different taxable entities where there is an intention to settle the balances on a net basis.

2.2 Summary of significant accounting policies (continued)

m. Employee benefits

Pension obligations

The Group, in the normal course of business, makes payments on behalf of its employees for pensions, health care, employment and personnel tax which are calculated according to the statutory rates in force during the year, based on gross salaries and wages. Food allowances travel expenses and holiday allowances are also calculated according to the local legislation. The Group makes these contributions to the Government’s health and retirement funds. The cost of these payments is charged to the profit or loss in the same period as the related salary cost.

The Group does not operate any other pension scheme or post-retirement benefits plan and consequently, has no obligation in respect of pensions.

Termination and retirement benefits

Termination benefits are payable whenever an employee’s employment is terminated before the normal retirement date or whenever an employee accepts voluntary redundancy in exchange for these benefits. The Group recognises termination benefits when it is demonstrably committed to either terminate the employment of current employees according to a detailed formal plan without possibility of withdrawal or to provide termination benefits as a result of an offer made to encourage voluntary redundancy.

Pursuant to the Group’s signed collective bargaining agreements the Group is obligated to pay retirement benefits in an amount equal to six average republic salaries and between one and three average republic salaries to be paid out as a jubilee anniversary award. The number of average republic salaries for jubilee anniversary awards corresponds to the total number of years of service of the employee as presented in the table below:

Total number of Service Years	Number of Wages
10	1
20	3
30	3
35 (women)	3
40 (men)	3

The defined benefit obligation is calculated annually by independent actuaries using the projected unit credit method. The present value of the defined benefit obligation is determined by discounting the estimated future cash outflows using the discount rate of the Central Bank of Republic of Macedonia due to the absence of the market of high quality corporate bond or government bonds that are denominated in the currency in which the benefits will be paid, and that have terms to maturity approximating to the terms of the related pension liability.

2.2 Summary of significant accounting policies (continued)

m. Employee benefits (continued)

Employee’s children scholarships

Starting from 31 December 2009, included in the actuarial calculation of defined benefits are allowances for scholarships of Group employees children attending graduate or post graduate studies and for diseased employee children that are attending secondary school.

Additional benefits at retirement

Starting from 31 December 2013, the actuarial calculation of defined benefits has been supplement with calculation of the present value of the newly introduced long term benefit for certain category of employees - additional benefits at retirement. The calculation is made on the basis of the average parameters of the mentioned population and total expected amount for payment, delivered by the enterprise.

Actuarial gains and losses arising from experience adjustments and changes in actuarial assumptions are charged or credited to profit or loss in the period in which they arise.

n. Provisions

Provisions for environmental restoration, restructuring costs and legal claims are recognised when: the Group has a present legal or constructive obligation as a result of past events; it is probable that an outflow of resources will be required to settle the obligation; and the amount has been reliably estimated. The provisions comprise of provision for retirement benefits and provision for rehabilitation of quarries. Provisions are not recognised for future operating losses.

Where there are a number of similar obligations, the likelihood that an outflow will be required in settlement is determined by considering the class of obligations as a whole. A provision is recognised even if the likelihood of an outflow with respect to any one item included in the same class of obligations may be small.

Provisions are measured at the present value of the expenditures expected to be required to settle the obligation using a pre-tax rate that reflects current market assessments of the time value of money and the risks specific to the obligation. The increase in the provision due to time values is recognized as interest expense.

2.2 Summary of significant accounting policies (continued)

o. Revenue recognition

Revenue is recognized to the extent that it is probable that the economic benefits will flow to the Group and the revenue can be reliably measured. Revenue is measured at the fair value of the consideration received, excluding discounts, rebates and other sales taxes or duty. The following specific criteria must also be met before revenue is recognized:

Sales of goods

Revenue from the sale of goods is recognised when significant risks and rewards of ownership of the goods are transferred to the buyer.

Rendering of services

Fees from services provided are recognized over the period in which the services are rendered and accepted by the buyer.

Interest income

The interest relates to time deposit are accounted for at the expired date of time deposit.

Rental income

Rental income arising from operating leases on investment properties is accounted for on a straight line basis over the lease terms.

p. Leases

Leases in which a significant portion of the risks and rewards of ownership are retained by the lessor are classified as operating leases. Payments made under operating leases (net of any incentives received from the lessor) are charged to the profit or loss on a straight-line basis over the period of the lease.

q. Dividends distribution

Dividend distribution to the Group’s shareholders is recognised as a liability in the financial statements in the period in which the dividends are approved by the Group’s shareholders.

r. Events after the reporting period

Events after the reporting period, which provide evidence of conditions that exist as of the reporting date, are treated as adjustable events in these financial statements. Those that are indicative of conditions that arose after the reporting date have been treated as non-adjustable events.

2.2 Summary of significant accounting policies (continued)

s. Financial risk management

Accounting estimates and assumptions

The Group makes estimates and assumptions concerning the future. The resulting accounting estimates will, by definition, seldom equal the related actual results. The estimates and assumptions that have a significant risk of causing a material adjustment to the carrying amounts of assets and liabilities within the next financial year are addressed below.

Provisions for environmental restoration

Companies that operate quarries and processing sites are required to restore these quarries and processing sites at the end of their producing lives to a condition that is in line with the prevailing environmental legislation of the country in which the Company operates (to restore the land within 3 years after the closure of the mine site), to the level acceptable to the relevant authorities and to the level that is consistent with the Company's environmental policies and practices.

The provision for environmental restoration reflects the present value of the expected future restoration costs that are expected to be incurred for the areas that have been disturbed at the reporting date. The provision is determined as present value of expected future cash outflows to be incurred for sites rehabilitation. This includes determination of the amount based on rehabilitation project, discount rate and expected inflation rates. The provision is re-measured at every reporting date and is adjusted to reflect the present value of the future expenses required to fulfil the obligation.

The present value of estimated restoration costs (that is, original estimation as well as changes in the accounting estimates) are charged to the profit or loss unless they relate to property, plant and equipment that is on the site, in which case the costs are included within property, plant and equipment and depreciated over the useful life of the related item of property, plant and equipment.

Any change in the net present value of the environmental provision due to the passing of time is included in finance costs in the profit or loss.

Pension benefits

The present value of the pension obligations depends on a number of factors that are determined on an actuarial basis using a number of assumptions. The assumptions used in determining the net cost (income) for pensions include the discount rate. Any changes in these assumptions will impact the carrying amount of pension obligations.

The Group determines the appropriate discount rate at the end of each year. This is the interest rate that should be used to determine the present value of estimated future cash outflows expected to be required to settle the pension obligations. In determining the appropriate discount rate, the Group considers the discount rate of the Central Bank of Republic of Macedonia due to the absence of the market of high quality corporate bond or government bonds that are denominated in the currency in which the benefits will be paid, and that have terms to maturity approximating to the terms of the related pension liability.

2.2 Summary of significant accounting policies (continued)

s. Financial risk management (continued)

Other key assumptions for pension obligations are based in part on current market.

Fair value of financial instruments

Cash and cash equivalents, trade receivables and other current financial assets mainly have short term maturity. The nominal value less estimated loss due to impairment of assets and payables with maturity less than one year is approximates their fair value.

t. Determination of fair values

A number of the Group’s accounting policies and disclosures require the determination of fair value, for both financial and non-financial assets and liabilities.. Where applicable, further information about the assumptions made in determining fair values is disclosed in the notes specific to that asset or liability.

2.3 Critical accounting estimates and judgments

Estimates and judgements are continually evaluated and are based on historical experience and other factors, including expectations of future events that are believed to be reasonable under the circumstances.

a. Critical accounting estimates and assumptions

The Group makes estimates and assumptions concerning the future. Estimates and judgments are continually evaluated and are based on historical experience and other factors, including expectations of future events that are believed to be reasonable under the circumstances. The most critical estimates and assumptions are discussed below.

(i) Useful lives of assets

The determination of the useful lives of assets is based on historical experience with similar assets as well as any anticipated technological development and changes in broad economic or industry factors. The appropriateness of the estimated useful lives is reviewed annually, or whenever there is an indication of significant changes in the underlying assumptions.

Further, due to the significant weight of depreciable assets in Group’s total assets, the impact of any changes in these assumptions could be material to Group’s financial position, and results of operations. If depreciation cost is decreased/increased by 1%, this would result in change of annual depreciation expense of approximately 1,626 thousand denars (2016: 1,740 thousand denars).

(ii) Potential impairment of property, plant and equipment and intangibles

The Group is assessing the impairment of identifiable property, plant, equipment and intangibles whenever there is a reason to believe that the carrying value may materially exceed the recoverable amount and where impairment in value is anticipated. The recoverable amounts are determined by value in use calculations, which use a broad range of estimates and factors affecting those.

2.3 Critical accounting estimates and judgments (continued)

(ii) Potential impairment of property, plant and equipment and intangibles (continued)

Among others, the Group typically considers future revenues and expenses, macroeconomic indicators, technological obsolescence, discontinuance of operations and other changes in circumstances that may indicate impairment. If impairment is identified using the value in use calculations, the Group also determines the fair value less cost to sell (if determinable), to calculate the exact amount of impairment to be charged (if any). As this exercise is highly judgmental, the amount of potential impairment may be significantly different from that of the result of these calculations.

(iii) Impairment of trade and other receivables

The Group calculates impairment for doubtful accounts based on estimated losses resulting from the inability of its customers to make required payments as explained in section for financial assets.

(iv) Provisions

Provisions in general are highly judgmental, especially in the cases of legal disputes. The Group assesses the probability of an adverse event as a result of a past event to happen and if the probability is evaluated to be more than fifty percent, the Group fully provides for the total amount of the liability. The Group is rather prudent in these assessments, but due to the high level of uncertainty, in some cases the evaluation may not prove to be in line with the eventual outcome of the case.

NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

For the period ended 31 December 2017

3. Revenue and expenses**a. Sales**

	2017 MKD'000	2016 MKD'000
<i>Gross sales</i>		
Domestic market	2,747,770	3,002,661
Foreign market	1,401,772	1,003,173
	4,149,542	4,005,834
<i>Domestic market</i>		
Income from cement	2,569,605	2,680,036
Income from resale	98,171	85,394
Income from RMC	68,157	121,047
Pet coke	29,534	141,522
Income from limestone	18,029	19,432
Sand	-	24
Rebates and discounts	(35,726)	(44,794)
	2,747,770	3,002,661
<i>Foreign market</i>		
Income from cement	850,848	627,226
Pet coke	374,599	294,661
Income from clinker	203,391	84,680
Income from resale	27,787	44,609
Income from sand	-	45
Rebates and discounts	(54,853)	(48,048)
	1,401,772	1,003,173

b. Other revenues

	2017 MKD'000	2016 MKD'000
Third part freight	39,854	53,658
Transport of cement - intercompany	37,955	31,263
Transport of clinker - intercompany	18,135	9,669
Services	3,494	5,523
Additives	73	712
	99,511	100,825

NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

For the period ended 31 December 2017

3. Revenues and expenses (continued)**c. Cost of sales**

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>MKD'000</i>	<i>MKD'000</i>
Variable costs	1,342,894	1,209,380
Cost of traded goods	504,952	454,143
Fixed costs	424,657	445,963
Packing expenses	178,509	162,787
Depreciation	155,508	166,673
Distribution expenses	109,893	104,204
Inventory change	61,745	(20,323)
	<u>2,778,158</u>	<u>2,522,827</u>

Variable cost consist of kiln fuel, electricity, raw materials, concession fee and other variable cost.

Fixed costs consist of cost of salaries and other benefits, contract labors, security services, cost for quality test and other variable cost such as cost for calibration, intellectual services etc.

d. Other operating income

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>MKD'000</i>	<i>MKD'000</i>
Revenues from sold materials	43,916	3,345
Rent income	16,712	13,659
Actuarial gains and reversal of unused provision	7,724	6,563
Income from sold pallets in transit	7,445	5,571
Surpluses	7,011	19,037
Fair value gain	6,638	6,585
Others	8,003	9,039
	<u>97,449</u>	<u>63,799</u>

Income from sold materials in amount of MKD 43,916 thousand relates to sold high-burnt bricks, grinding balls as well as fire resistant concrete to Sharrcem Kosovo. The costs are recognised in other operating expenses (see Note 3 e)

Rent income in amount of MKD 16,712 thousand consist of rented business premises space in amount of MKD 10,692 thousand, land in amount of MKD 2,220 thousand and silo trucks MKD 1,266 thousand, all to third parties and then land in amount of MKD 2,534 thousand as intercompany.

NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

For the period ended 31 December 2017

3. Revenues and expenses (continued)**d. Other operating income (continued)**

The actuarial gains and reversal of unused provision for employee's benefits in amount of MKD 7,724 thousand relates to changes in actuarial assumptions calculated annually by independent actuaries using the projected unit credit method (See Note 14).

Surplus of products in amount of MKD 7,011 thousand relates to semi-finished and finished goods as well as surplus of poozolana, fly-ash, gypsum and coal recognised during inventory count as of 31 December 2017.

Fair value gain in amount of MKD 6,638 thousand relates to fair value re-measurement of the Investment property (See Note 7) as of 31 December 2017 recognised in the Company's profit and loss.

e. Other operating expenses

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>MKD'000</i>	<i>MKD'000</i>
Agency fee	62,718	45,627
Cost of sold materials	42,196	3,146
Reversal of accrued income for compensation vehicles at a standstill	14,757	-
Restructuring costs	13,628	25,449
Actuarial losses and provision	13,338	7,993
Provision for obsolete inventory	9,991	9,998
Net book value of sold pallets in transit	7,445	5,571
Fair value losses	4,488	310
Other	14,262	23,147
	<u>182,823</u>	<u>121,241</u>

Agency fee of MKD 62,718 thousand represents fee for Cement Plus - agent in middlemen for selling the products on Kosovo Market.

Cost of sold materials in amount of MKD 42,196 thousand relates to sold high-burnt bricks, grinding balls as well as fire resistant concrete to Sharrcem Kosovo. The revenues are recognised in other operating income (see Note 3 d).

Reversal of accrued income for compensation vehicles at a standstill in amount of MKD 14,757 thousand refers to provisional income expected to be refunded by a Kosovo Customs related to compensation paid to transporters for vehicles at a standstill in 2012.

Restructuring costs in amount of MKD 13,628 thousand relates to employees who applied for the voluntary leaved scheme.

The amount of MKD 13,338 thousand represents actuarial losses, additional finance costs and current service costs related to employees benefits which arise from experience adjustments and changes in actuarial assumptions calculated annually by independent actuaries using the projected unit credit (see Note 14).

Provision for obsolete inventory of MKD 9,991 thousand is made based on regular annual inventory count and refers to write-off of aged and unused mechanical and electrical spare parts.

NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

For the period ended 31 December 2017

3. Revenues and expenses (continued)**f. Selling and marketing expenses**

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>MKD'000</i>	<i>MKD'000</i>
Promotion and advertisement	5,004	3,170
Depreciation	1,976	2,228
Other expenses	28,970	7,011
	<u>35,950</u>	<u>34,031</u>

Other selling and marketing expenses consist of salaries and related expenses, accommodation, IT and telecoms etc.

g. Administrative expenses

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>MKD'000</i>	<i>MKD'000</i>
Third Party fees	88,429	100,476
Promotion and advertisement	11,853	13,315
Depreciation	5,102	5,092
Other expenses	58,154	59,036
	<u>163,538</u>	<u>177,919</u>

Other administrative expenses consist of salaries and related expenses, accommodation, IT and telecoms, car expenses etc.

h. Net Finance income

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>MKD'000</i>	<i>MKD'000</i>
Interest income	6,791	7,070
Bank charges	(1,100)	(2,566)
Interest expense	(156)	(90)
Net foreign exchange (losses)	5,488	7,600
	<u>11,023</u>	<u>12,014</u>

NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

For the period ended 31 December 2017

4. Income tax expense

The income tax expense comprises of:

	<i>2017</i> <i>MKD'000</i>	<i>2016</i> <i>MKD'000</i>
Current Income tax	103,632	125,057
Other income tax expense	5	4
	<u>103,637</u>	<u>125,061</u>

As of 31 December 2016, the tax on non-deductible expenses is as follows:

	<i>2016</i> <i>MKD'000</i>
Net profit before income tax	<u>1,326,422</u>
At statutory income tax rate of 10%	132,642
<i>Tax on non-deductible expenses:</i>	6,451
Other compensations to the employees	2,773
Expenses not related to the main activities	858
Entertainment	750
Penalties and WHT	45
Sponsorship and donations	611
Scholarship	410
Other	1,004
<i>Less</i>	
Reinvested profit	<u>(14,036)</u>
	<u>125,057</u>

As of 31 December 2017, the tax on non-deductible expenses is as follows:

	<i>2017</i> <i>MKD'000</i>
Net profit before income tax	<u>1,197,004</u>
At statutory income tax rate of 10%	119,700
<i>Tax on non-deductible expenses:</i>	6,571
Other compensations to the employees	2,510
Expenses not related to the main activities	169
Entertainment	746
Penalties and WHT	18
Sponsorship and donations	226
Scholarship	318
Other	2,584
<i>Less</i>	
Reinvested profit	(21,689)
Donations for sport activities	(950)
	<u>103,632</u>

In addition, the Group has income tax expenses which arise from its subsidiary, Trojan Cem Eood Bulgaria in amount of 5 thousand denars.

NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

For the period ended 31 December 2017

5. Earnings per share (EPS)

Basic EPS amounts are calculated by dividing the profit for the year attributable to ordinary equity holders of the ultimate parent by the weighted average of ordinary shares outstanding during the year.

The following reflects the outcome and share data used in the basic EPS computations

	2017 MKD'000	2016 MKD'000
Profit attributable to ordinary equity holders of the ultimate parent:		
Continuing operations	1,093,372	1,201,393
Profit attributable to ordinary equity holders of the ultimate parent for basic earnings	1,093,372	1,201,393
Weighted average number of ordinary shares for basic EPS	563,784	563,784

6. Property, plant and equipment

	<i>Land and Buildings MKD'000</i>	<i>Equipment MKD'000</i>	<i>Construction in progress MKD'000</i>	<i>Total MKD'000</i>
Cost				
At 1 January 2017	3,344,009	4,411,638	236,105	7,991,752
Additions	38,187	-	215,461	253,648
Transfers from CIP	37,393	127,178	(164,571)	-
Transfer to EEA	(5,742)	-	-	(5,742)
Transfer from EEA	15,679	-	-	15,679
Investment in property held by other	9,506	-	-	9,506
Disposals and write offs	-	-	-	-
At 31 December 2017	3,439,032	4,538,816	286,995	8,264,843
Depreciation				
At 1 January 2017	2,144,914	3,667,405	-	5,812,319
Charge for the period	26,647	135,938	-	162,585
Disposals and write offs	-	-	-	-
At 31 December 2017	2,171,561	3,803,343	-	5,974,904
Net book value at 31 December 2017	1,267,471	735,473	286,995	2,289,939
Net book value at 1 January 2017	1,199,095	744,233	236,105	2,179,433

NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

For the period ended 31 December 2017

6. Property, plant and equipment (continued)

	<i>Land and Buildings MKD'000</i>	<i>Equipment MKD'000</i>	<i>Construction in progress MKD'000</i>	<i>Total MKD'000</i>
Cost				
At 1 January 2016	3,306,735	4,374,207	144,643	7,825,585
Additions	23,651	-	155,638	179,289
Transfers from CIP	16,754	47,422	(64,176)	-
Transfer to IP	(3,055)	-	-	(3,055)
Disposals and write offs	(76)	(9,991)	-	(10,067)
At 31 December 2016	<u>3,344,009</u>	<u>4,411,638</u>	<u>236,105</u>	<u>7,991,752</u>
Depreciation				
At 1 January 2016	2,122,138	3,528,510	-	5,650,648
Charge for the period	25,145	148,848	-	173,993
Transfer to IP	(2,369)	-	-	(2,369)
Disposals and write offs	-	(9,953)	-	(9,953)
At 31 December 2016	<u>2,144,914</u>	<u>3,667,405</u>	<u>-</u>	<u>5,812,319</u>
Net book value at 31 December 2016	<u>1,199,095</u>	<u>744,233</u>	<u>236,105</u>	<u>2,179,433</u>
Net book value at 1 January 2016	<u>1,184,597</u>	<u>845,697</u>	<u>144,643</u>	<u>2,174,937</u>

7. Investment property

	<i>2017 MKD'000</i>	<i>2016 MKD'000</i>
Opening balance at 1 January	166,348	123,919
Transfer from PPE (Note 6)	-	686
Net gain from fair value adjustment	2,150	6,275
Revaluation reserves from fair value re-measurement	-	35,468
Closing balance at period/year end	<u>168,498</u>	<u>166,348</u>

The investment properties are stated at fair value, which reflects the market conditions at the reporting date. Gains or losses arising from changes in the fair values of investment properties are included in the profit or loss in the period in which they arise, including the corresponding tax effect. Fair values are determined based on annual valuation performed by independent value using the income method and the market comparison method as primary valuation methods which are generally accepted in European valuation practice.

Investment property principally comprise of land, production premises and construction object - restaurant, cafeteria room which is held for long-term rental yields and is not occupied by the Group.

NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

For the period ended 31 December 2017

7. Investment property (continued)

	<i>2017</i> <i>MKD'000</i>	<i>2016</i> <i>MKD'000</i>
Rental income derived from investment properties	15,446	11,769
Profit arising from investment properties carried at fair value	15,446	11,769

As of 31 December 2017 the Group revalued its investment property on the basis of a valuation performed by an independent valuer, Grant Thornton Consulting Doo Skopje, who holds a recognized and relevant professional qualification and has recent experience in the location and category of the investment property being valued. The valuation model in accordance with that recommended by International Valuation standards Committee has been applied.

The methodology used and key inputs to the valuation of the investment properties are as follows:

	Methodology	Inputs	Ranges
Buildings plot	Income method	Vacancy rate	5%
		Landlord costs	5%
		Capitalization rate	11.61%
Land plot	Market approach - sales comparison method	Asking prices of comparable land plots in the region of Municipality Kisela Voda - Skopje and similar other locations	50 to 80 euro/m ²

Significant increases (decreases) in the estimated landlord costs would result in a significant lower (higher) fair value of properties. Significant increases (decreases) in the capitalization rate in isolation would result in a significant lower (higher) fair value of properties.

As a result of the valuation, as at 31 December 2017 the carrying value of the Company's investment property is adjusted / increased for the amount of MKD 2,150 thousand. The fair value gain in amount of MKD 6,638 thousand and fair value losses in amount of MKD 4,488 thousand, or net, in the amount of MKD 2,150 thousand has been recognized in the Group's profit and loss for the year ended 31 December 2017 (See Notes 3d and 3e).

The fair value measurement was made using valuation techniques for which the lowest level input that is significant to the fair measurement is unobservable (level 3).

There were no transfers between Levels 1, 2 and 3 during 2017 and there were no valuation as of 31 December 2017 considering that there are no significant changes in the circumstances and the main assumptions used in the last valuation.

NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

For the period ended 31 December 2017

8. Exploration and evaluation assets

	<i>Exploration and evaluation of mineral recourses MKD'000</i>	<i>Total MKD'000</i>
Cost		
At 1 January 2017	41,393	41,393
Additions	509	509
Transfer from PPE	5,742	5,742
Transfer to PPE	(5,742)	(5,742)
Transfer to PPE	(24,106)	(24,106)
At 31 December 2017	17,796	17,796
Depreciation		
At 1 January 2017	22,041	22,041
Transfer to PPE	(8,428)	(8,428)
Charge for the period	-	-
At 31 December 2017	13,613	13,613
Net book value at 31 December 2017	4,183	4,183
Net book value at 1 January 2017	19,352	19,352
	<i>Exploration and evaluation of mineral recourses MKD'000</i>	<i>Total MKD'000</i>
Cost		
At 1 January 2016	41,393	41,393
Additions	-	-
At 31 December 2016	41,393	41,393
Depreciation		
At 1 January 2016	22,041	22,041
Charge for the period	-	-
At 31 December 2016	22,041	22,041
Net book value at 31 December 2016	19,352	19,352
Net book value at 1 January 2016	19,352	19,352

NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

For the period ended 31 December 2017

9. Inventories

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>MKD'000</i>	<i>MKD'000</i>
Spare parts	267,970	254,297
Raw materials and fuel	188,981	132,601
Consumable stores	131,111	139,211
Semi-finished goods	50,470	82,675
Finished goods	18,571	46,314
Packing materials	14,943	9,119
Goods for resale	155	228
Prepayments for inventory purchase	40	1,098
	<u>672,241</u>	<u>665,543</u>

10. Trade and other receivables

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>MKD'000</i>	<i>MKD'000</i>
Trade debtors	436,522	318,478
Other current assets	49,252	32,785
Prepayments	19,022	18,631
Advances to suppliers	1,886	-
	<u>506,682</u>	<u>369,894</u>

Other current assets relates to receivables from rented land and PPE, receivables from re-invoiced costs for rented premises, then accruals for receivables from vehicle at a standstill, accruals for insurance premium, accruals for receivables for interest on forex bank deposit, receivables on disposal of tangible and intangible assets and other accruals and receivables.

Trade receivables are non-interest bearing and are generally on 0- 75 days terms.

The aging analysis of trade receivables is as follows:

	Total	Neither past due nor impaired	Past due but not impaired				
			< 30 days	30-60 days	60-90 days	90-120 days	>120days
2017	436,522	186,794	125,911	94,053	16,423	5,914	7,427
2016	318,478	190,924	77,478	18,100	12,600	3,369	16,007

NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

For the period ended 31 December 2017

11. Cash and cash receivables

	2017 MKD'000	2016 MKD'000
Bank deposits	759,382	839,320
Cash at bank	70,546	25,686
Cash at hand	4	17
	<u>829,932</u>	<u>865,023</u>

12. Share capital

<i>Authorized, issued and fully paid</i>	<i>Number of shares</i>	<i>% holding</i>
Titan Cement Netherlands B.V. - ordinary shares of MKD 3,100 each	534,667	94.84%
Other shareholders - ordinary shares of MKD 3,100 each	<u>29,117</u>	<u>5.16%</u>
	563,784	100%

<i>Share capital as registered</i>	<i>Amount MKD'000</i>
At 31 December 2017 and 31 December 2016	<u>1,747,730</u>

Dividends paid and proposed

	<i>MKD'000</i>
<i>Declared and paid during the period ended 31 December 2016</i>	
Final dividend for 2015: MKD 1,964.00 per share	
Declared:	<u>1,107,272</u>
Paid:	<u>1,107,262</u>

Declared and paid during the period ended 31 December 2017

Final dividend for 2016: MKD 1,670,00 per share	
Declared:	<u>941,519</u>
Paid:	<u>941,506</u>

Dividends declared and paid for the year ended 31 December 2016 and year ended 31 December 2017 entirely relate to cash dividends on ordinary shares.

NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

For the period ended 31 December 2017

13. Other reserves

	<i>Asset revaluation reserve MKD'000</i>	<i>Statutory reserves MKD'000</i>	<i>Investment Property revaluation reserve MKD'000</i>	<i>Foreign currency translation reserve MKD'000</i>	<i>Total MKD'000</i>
At 1 January 2016	268,551	174,772	59,357	-	502,680
Other comprehensive income (Note 7)	-	-	35,468	-	35,468
Translation difference	-	-	-	2	2
At 31 December 2016	268,551	174,772	94,825	2	538,150
Translation difference	-	-	-	-	-
At 31 December 2017	268,551	174,772	94,825	2	538,150

Foreign currency translation reserves

The foreign currency translation reserves are used for recording foreign exchange differences which rise from translation of currency in the financial statements of the foreign subsidiary.

Investment Property revaluation reserve

As of 31 December 2017 the Group has not recognised any revaluation reserve in Other comprehensive income.

14. Provision for retirement benefits

	<i>2017 MKD'000</i>	<i>2016 MKD'000</i>
Defined retirement benefit obligations	17,731	17,976
Defined jubilee anniversary award obligations	17,994	17,494
Defined scholarship obligations	19,446	20,394
Reservation for retention plan	4,238	3,164
	59,409	59,028
<i>Analyzed as:</i>		
Non-current portion	54,111	54,198
Current portion	5,298	4,830
	59,409	59,028

NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

For the period ended 31 December 2017

14. Provision for retirement benefits (continued)

The movement in the defined benefit obligation over the year is as follows:

	2017 MKD'000	2016 MKD'000
At 1 January	59,028	64,004
Current service costs	8,143	4,052
Interest cost	1,902	2,297
Recognised actuarial (gains)/losses, net	<u>(1,395)</u>	<u>1,138</u>
	67,678	71,491
Benefits paid during the year	(5,232)	(6,406)
(Gains)/losses,- net, from reconciling the actuarial calculation	403	(450)
Unused provision reversed	<u>(3,440)</u>	<u>(5,607)</u>
At 31 December	<u>59,409</u>	<u>59,028</u>

The amounts recognised in the profit and loss are as follows:

	2017 MKD'000	2016 MKD'000
Current service costs	8,143	4,052
Interest cost	1,902	2,297
Recognised actuarial (gains)/losses, net	(1,395)	1,138
(Gains)/losses, net, from reconciling the actuarial calculation	403	(450)
Unused provision reversed	<u>(3,440)</u>	<u>(5,607)</u>
	<u>5,613</u>	<u>1,430</u>

A quantitative sensitivity analysis for change in the discount rate and wage growth as at 31 December 2017 and 2016 is as shown below:

2017

Assumptions	Discount rate		Wage growth	
	1% increase In %	1% decrease In %	1% increase In %	1% decrease In %
<i>Retirement benefits</i>				
Impact on the net defined benefit obligations	(7.18)	7.06	7.64	(7.99)
<i>Jubilee awards</i>				
Impact on the net defined benefit obligations	(4.51)	4.65	4.12	(4.02)

NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

For the period ended 31 December 2017

14. Provision for retirement benefits (continued)

2016

Assumptions Sensitivity Level	Discount rate		Wage growth	
	1% increase	1% decrease	1% increase	1% decrease
	In %	In %	In %	In %
<i>Retirement benefits</i>				
Impact on the net defined benefit obligations	(6.83)	7.72	7.79	(7.01)
<i>Jubilee awards</i>				
Impact on the net defined benefit obligations	(4.85)	5.43	5.50	(5.00)

The following payments are expected contributions to be made in the future years:

	2017 MKD'000	2016 MKD'000
Year 1	5,298	4,829
Year 2	7,966	8,214
Year 3	6,382	8,585
Year 4	6,301	6,498
Year 5	6,240	4,963
Years 6-10	26,903	23,989
Over 10 years	84,900	85,286

The principal actuarial assumptions used in 2017 by the independent actuaries were as follows:

- Live probability and mortality by age and sex are determined according to the Mortality Table for the population of Republic of Macedonia for the period 2014-2016;
- The rate of fluctuation of employees is insignificant and it has not been taken into account in the calculation. On the basis of delivered information for leaving the group in the previous years, it can be determined that the influence of this category of employees is insignificant in relation to the total population of employees. Because of that, leaving the enterprise on this basis is not considered;
- Employee's retirement in the future will be according to the current legislative (64 for male and 62 for female);
- The calculation is prepared only for the current population of employees in the enterprise, excluding all employees that will be employed in the future. It is based on the assumption for continuity of service of employees in this enterprise (assumption for continuity of service);

NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

For the period ended 31 December 2017

14. Provision for retirement benefits (continued)

- e) The actuarial calculation also refers to the children that at the moment are provided scholarships according to the policy of the company for payment of scholarships to the children of employees that are studying on regular graduate or postgraduate studies. Also, the calculation takes into account the children that are not yet at age for beginning of studies, with adequate assumptions for enrolling at university in the following years. The assumption is based on the provided data related to studies for year 2016-2017.
- f) Starting from 31 December 2013, the actuarial calculation of defined benefits has been supplemented with calculation of the present value of the newly introduced long term benefit for certain category of employees - *additional benefits at retirement*. The calculation is made on the basis of the average parameters of the mentioned population and total expected amount for payment, delivered by the Group. The present value of future benefits is calculated applying the abovementioned demographic, financial and other assumptions.

The used financial assumptions were as follows:

Nominal annual increase of the average republic net salary: 2.0%;

Discount rate: 4.0%

Assumptions regarding future mortality experience are set based on actuarial advice in accordance with published statistics and experience in the country.

15. Trade and other payables

	2017 MKD'000	2016 MKD'000
Trade creditors	349,329	311,359
Customer prepayments	49,771	18,653
Tangible assets creditors	29,662	32,984
Other current liabilities	25,559	21,729
	<u>454,321</u>	<u>384,725</u>

16. Contingences and Commitments**Contingent liabilities**

	2017 MKD'000	2016 MKD'000
Bank guarantees	26,804	66,516
Performance guarantees	-	307
Bill of exchange	-	4,600
	<u>26,804</u>	<u>71,423</u>

NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

For the period ended 31 December 2017

16. Contingences and Commitments (continued)

As of 31 December 2017, the Company has obtained a Bank payment guaranties from:

- Halk Banka in favour of MEPSO AD Macedonia of MKD 2,804 thousand for transmission of electricity valid till 10 January 2018, in favour of Makpetrol Prom Gas of MKD 5,000 thousand related to the purchase of natural gas valid till 10 January 2018;
- Ohridska Banka in favour of Customs of MKD 15,000 valid till 1 November 2018 and in favour of OKTA AD Skopje for crude oil in amount of MKD 4,000 thousand valid until 31 December 2017.

Commitments

Operating lease commitments - group as lessee

The Group leases motor vehicles under lease agreements. The leases have varying terms and clauses. The expenditures are recognised in the profit or loss for the period.

Operating lease commitments - group as lessee (continued)

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>MKD'000</i>	<i>MKD'000</i>
Up to 1 year	4,316	4,552
Later than 1 year and not later than 5 year	<u>6,916</u>	<u>9,438</u>
	<u>11,232</u>	<u>13,990</u>

The Group leased Horizontal Mill from MILLKO under lease agreement.

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>MKD'000</i>	<i>MKD'000</i>
Up to 1 year	16,110	16,108
Later than 1 year and not later than 5 year	<u>32,221</u>	<u>48,324</u>
	<u>48,331</u>	<u>64,432</u>

Purchase commitments

As at 31 December 2017, the Group has entered into contracts for the purchase of electricity amounting to MKD 62,656 thousand for the first three months of 2018.

Legal proceedings

From time to time and in the normal course of the business, claims against the Group may be received. On the basis of its own estimates and both internal and external professional advice, the management of the Group is of the opinion that no material losses will be incurred in respect of claims and accordingly no provision has been made in these financial statements.

NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

For the period ended 31 December 2017

17. Related party transactions

Titan Cement Netherlands B.V. owns 94.84% of the Group’s share capital.

The following transactions were carried out with the related parties:

a) Sales of goods and services

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>MKD’000</i>	<i>MKD’000</i>
<i>Entities under common control:</i>		
Cement Plus Ltd - cement, sand and white cement	276,620	228,093
Cement Plus Ltd - freight revenue	37,954	31,264
SHARRCEM SH.P.K - pet coke	374,599	288,453
SHARRCEM SH.P.K - clinker	200,716	84,680
SHARRCEM SH.P.K - white cement	2,780	6,156
SHARRCEM SH.P.K - freight revenue	16,666	9,669
SHARRCEM SH.P.K - refractory	4,491	-
SHARRCEM SH.P.K - materials and services	39,172	3,219
Antea Cement SHA - clinker	2,674	-
Antea Cement SHA - freight revenue	1,469	-
MILLKO - PCM Dooel Skopje - rent	2,534	2,534
	<u>959,675</u>	<u>654,068</u>

Other transactions

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>MKD’000</i>	<i>MKD’000</i>
SHARRCEM SH.P.K - Short term loan principal	246,376	-
SHARRCEM SH.P.K - interest	5,749	-
	<u>252,125</u>	<u>-</u>

NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

For the period ended 31 December 2017

17. Related party transactions (continued)

Outstanding balances arising from the transactions mentioned above are presented below:

Receivables from related parties

	2017	2016
	<i>MKD'000</i>	<i>MKD'000</i>
<i>Entities under common control:</i>		
Cement Plus Ltd - cement, sand and white cement	-	15,609
SHARRCEM SH.P.K - pet coke	133,541	90,135
SHARRCEM SH.P.K - white cement	280	892
SHARRCEM SH.P.K - clinker	89,294	11,054
SHARRCEM SH.P.K - other	23,169	2,093
MILLKO - PCM Dooel Skopje - rent	249	-
MILLKO - PCM Dooel Skopje - short term loan	-	10
	<u>246,533</u>	<u>119,793</u>

b) Purchases of goods and services

	2017	2016
	<i>MKD'000</i>	<i>MKD'000</i>
<i>Ultimate Parent:</i>		
Titan Cement Company - white cement and pet coke	384,718	405,219
Titan Cement Company - management fee	82,803	97,510
Titan Cement Company - silos	1,502	2,250
<i>Entities under common control:</i>		
Cement Plus Ltd - agency fee	62,718	45,627
SHARRCEM SH.P.K - grey cement	-	66
SHARRCEM SH.P.K - other	173	-
MILLKO PCM Dooel Skopje - services	16,132	16,132
Titan Zlatna Panega - clinker	19,736	-
Titan Zlatna Panega - other	138	-
Titan Zlatna Panega - grey cement	16,966	3,126
	<u>584,886</u>	<u>569,930</u>

NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

For the period ended 31 December 2017

17. Related party transactions (continued)

Outstanding balances arising from the transactions mentioned above are presented below:

Payables to related parties	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>MKD'000</i>	<i>MKD'000</i>
<i>Ultimate Parent:</i>		
Titan Cement Company - management fee	21,196	34,926
Titan Cement Company - CAPEX	20,337	-
Titan Cement Company - WC, pet coke and services	9,257	9,515
Titan Cement Company - silos	-	2,250
<i>Entities under common control:</i>		
Cement Plus Ltd. - prepayments	5,106	-
Cement Plus Ltd. - agency fee	3,616	12,145
SHARR CEM SH.P.K - grey cement	173	66
MILLKO - PCM Dooel Skopje - services	7,340	6,459
Titan Zlatna Panega - grey cement	503	-
	<u>67,528</u>	<u>65,361</u>

The Group enter into these transactions with the above related parties at mutually agreed terms.

Key management compensation

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>MKD'000</i>	<i>MKD'000</i>
Salaries and other short-term benefits	83,400	93,039
	<u>83,400</u>	<u>93,039</u>

NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

For the period ended 31 December 2017

18. Expenses by nature

	2017 MKD'000	2016 MKD'000
Raw materials and others	1,022,256	941,676
Cost of traded goods and services	504,840	454,080
Utilities	325,643	273,619
Employees benefit expense	293,395	300,204
Other material costs and services	267,931	256,470
Depreciation	162,586	173,993
Distribution expenses	109,893	104,204
Management support services	82,803	97,510
Maintenance	67,344	73,675
Inventory change	61,745	(20,323)
Promotion and advertisement	16,857	16,485
Travelling	12,999	15,187
IT & Telecoms	7,332	6,905
Third party fees	5,626	2,916
Other expenses	36,396	38,176
Total cost of goods sold, selling and marketing and administrative expenses	<u>2,977,646</u>	<u>2,734,777</u>

19. Financial risk management objectives and policies

The Group's principal financial liabilities comprise of trade payables. The Group has various financial assets such as trade receivables, cash and short-term deposits, which arise directly from its operations. The main risks arising from the Group's financial instruments are liquidity risk, foreign currency risk and credit risk. The management reviews and agrees policies for managing each of these risks which are summarised below.

a) Market risk

Market risk is defined as the 'risk that the fair value or future cash flows of a financial instrument will fluctuate because of changes in market prices' and includes interest rate risk, currency risk and other price risk. The majority of the revenues of the Group are generated on domestic market and the remaining part mainly generated on foreign market.

Expenses of the Group that arise are mainly arising from purchases on domestic and foreign markets.

Management believes that is taking all the necessary measures to support the sustainability and growth of the Group's business in the current circumstances. Nevertheless, future market fluctuations cannot be predicted with accuracy.

b) Interest risk

The Group's income and operating cash flows are substantially independent of changes in market interest rates.

Change in the interest rates and interest margins may influence financing costs and returns on financial investments.

NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

For the period ended 31 December 2017

19. Financial risk management objectives and policies (continued)

Changes in market interest rates affect the interest income on time deposits with banks. As of 31 December 2017 the Group has time deposits in banks in amount of 759,382 thousand denars (2016: 839,320 thousand denars).

c) Foreign exchange risk

The Group's exposure to foreign currency risk is minimal due to the fact that the majority of foreign currency transactions relating to selling and purchases are denominated in EURO, which was stable during all 2017. Also, domestic sales agreements are denominated in EURO.

For purposes of sensitivity analyses from foreign currency risk, Management used the assumption of 1% increase of Foreign exchange rate of EUR which is considered reasonable having in mind stable local currency against EUR during the past years. As of the 31st December 2017, if EUR would have been 1% (2016: 1%) weaker or stronger against MKD, profit would have been 828 thousand denars (2016: 730 thousand denars) after tax in net balance higher or lower, respectively.

The Group's outstanding balances are as follows:

2017	Total	Domestic	Foreign MKD equivalent
Assets			
Cash and cash equivalents	829,932	101,106	728,826
Trade receivables and other current financial assets	506,682	220,551	286,131
Total assets	1,336,614	321,657	1,014,957
Liabilities			
Trade payables	349,329	199,956	149,373
Other payables and current liabilities	104,992	67,304	37,688
Total liabilities	454,321	267,260	187,061
Net balance sheet exposure	882,293	54,397	827,896
2016			
Assets			
Cash and cash equivalents	865,023	174,501	690,522
Trade receivables and other current financial assets	369,894	205,932	163,962
Total assets	1,234,917	380,433	854,484
Liabilities			
Trade payables	311,359	195,719	115,640
Other payables and current liabilities	73,366	64,344	9,022
Total liabilities	384,725	260,063	124,662
Net balance sheet exposure	850,192	120,370	729,822

NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS

For the period ended 31 December 2017

19. Financial risk management objectives and policies (continued)*d) Liquidity risk*

Prudent liquidity risk management implies maintaining sufficient cash and the availability of funding through an adequate amount of committed credit facilities. The table below summarises the maturity profile of the Group's financial liabilities at 31 December 2017 and 31 December 2016 based on contractual undiscounted payments.

Period ended 31 December 2017

	On demand	Less than 3 months	3 to 12 months	1 to 5 years	> 5 years	Total
Trade payables	-	281,801	-	-	-	281,801
Other payables	-	104,992	-	-	-	104,992
Payables to related parties	-	67,528	-	-	-	67,528

Year ended 31 December 2016

	On demand	Less than 3 months	3 to 12 months	1 to 5 years	> 5 years	Total
Trade payables	-	245,998	-	-	-	245,998
Other payables	-	73,366	-	-	-	73,366
Payables to related parties	-	65,361	-	-	-	65,361

e) Credit risk

The Group has no significant concentrations of credit risk. The Group has policies in place to ensure that sales of products are made to customers with an appropriate credit history. The Group has policies that limit the amount of credit exposure to any one customer. In addition, to reduce this risk the Group has required as collateral bank guaranties and deposits. Recognisable risks are accounted for by adequate provisions on receivables.

With respect to credit risk arising from the other financial assets of the Group, which comprise cash and cash equivalents and short term borrowing receivables, the Group's exposure to credit risk arises from default of the counterparty, with a maximum exposure equal to the carrying amount of these instruments.

NOTES TO THE CONSOLIDATED FINANCIAL STATEMENTS
For the period ended 31 December 2017
19. Financial risk management objectives and policies (continued)
Capital management

The primary objective of the Group's capital management is to ensure that it maintains a strong credit rating and healthy capital ratios in order to support its business and maximise shareholder value.

The Group manages its capital structure and makes adjustments to it, in light of changes in economic conditions. To maintain or adjust the capital structure, the Group may adjust the dividend payment to shareholders, return capital to shareholders or issue new shares, following shareholders' approval. No changes were made in the objectives, policies or processes during the periods ended 31 December 2017 and 31 December 2016.

The Group monitors its equity capital using earnings before interest, tax, depreciation and amortization (EBITDA) for the year.

	<i>2017</i>	<i>2016</i>
	<i>MKD'000</i>	<i>MKD'000</i>
EBITDA	<u>1,348,618</u>	<u>1,488,433</u>

The Group is not subject to any externally imposed capital requirements. The structure and management of debt capital is determined at TITAN Group level.

20. Events after the reporting period

There are no events after the reporting period that would have impact on the 2017 Statement of Comprehensive Income, Statement of Financial Position or Statement of Cash Flow.

CEMENTARNICA "USJE" AD - SKOPJE

**Annual Accounts
31 December 2017**

--	--	--	--

--	--

Период

Контролор

			0	4	0	5	3	3	9	7	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	9	0	3	0
1	2	3	4	5	6	7	8	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2	2	2
									0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6

Вид
работа

Идентификационен број
(ЕМБС)

Резервни кодекси

Назив на друштвото ЦЕМЕНТАРНИЦА УСЈЕ АД-СКОПЈЕ

Адреса, седиште и телефон Борис Трајковски 94, Скопје, 02/2786-151

Адреса за е-пошта _____

Единствен даночен број 4030954259677

**КОНСОЛИДИРАН БИЛАНС НА СОСТОЈБАТА
(ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА)**

на ден 31.12 2017 година

(во денари)

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	АКТИВА: А. НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (002+009+020+021+031)	001		2.462.619.934	2.365.134.041
2.	I. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (003+004+005+006+007+008)	002		4.182.860	19.352.408
3.	Издатоци за развој	003		0	0
4.	Концесии, патенти, лиценци, заштитни знаци и слични права	004		4.182.860	19.352.408
5.	Гудвил	005		0	0
6.	Аванси за набавка на нематеријални средства	006		0	0
7.	Нематеријални средства во подготовка	007		0	0
8.	Останати нематеријални средства	008		0	0
9.	II. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА (010+013+014+015+016+017+018+019)	009		2.289.938.694	2.179.433.253
10.	Недвижности (011+012)	010		1.258.043.049	1.199.094.166
10.a.	Земјиште	011		871.750.918	830.706.509

10.б.	Градежни објекти	012		386,292,131	368,387,657
Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
11.	Постројки и опрема	013		723,542,579	732.272.374
12.	Транспортни средства	014		1,677,089	2.309.418
13.	Алат, погонски и канцелариски инвентар и мебел	015		10,254,056	9.651.943
14.	Биолошки средства	016		0	0
15.	Аванси за набавка на материјални средства	017		0	0
16.	Материјални средства во подготовка	018		286,994,647	236.105.352
17.	Останати материјални средства	019		9,427,274	0
18.	III.ВЛОЖУВАЊА ВО НЕДВИЖНОСТИ	020		168,498,380	166.348.380
19.	IV. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (022+023+024+025+026+030)	021		0	0
20.	Вложувања во подружници	022		0	0
21.	Вложувања во придружени друштва и учества во заеднички вложувања	023		0	0
22.	Побарувања по дадени долгорочни заеми на поврзани друштва	024		0	0
23.	Побарувања по дадени долгорочни заеми	025		0	0
24.	Вложувања во долгорочни хартии од вредност (027+028+029)	026		0	0
24.а.	Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до доспевање	027		0	0
24.б.	Вложувања во хартии од вредност расположиви за продажба	028		0	0
24.в.	Вложувања во хартии од вредност според објективната вредност преку добивката или загубата	029		0	0
25.	Останати долгорочни финансиски средства	030		0	0
26.	V. ДОЛГОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (032+033+034)	031		0	0
27.	Побарувања од поврзани друштва	032		0	0
28.	Побарувања од купувачи	033		0	0
29.	Останати долгорочни побарувања	034		0	0

30.	VI. ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ СРЕДСТВА	035		0	0
Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
31.	Б. ТЕКОВНИ СРЕДСТВА (037+045+052+059)	036		2.020.104.571	1.890.185.657
32.	I. ЗАЛИХИ (038+039+040+041+042+043)	037		672.199.771	664.444.333
33.	Залихи на суровини и материјали	038		286.902.404	234.965.538
34.	Залихи на резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	039		316.101.525	300.263.676
35.	Залихи на недовршени производи и полупроизводи	040		50.470.354	82.675.098
36.	Залихи на готови производи	041		18.570.742	46.313.669
37.	Залихи на трговски стоки	042		154.746	226.352
38.	Залихи на биолошки средства	043		0	0
39.	II. СРЕДСТВА (ИЛИ ГРУПИ ЗА ОТУГУВАЊЕ НАМЕНЕТИ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	044		0	0
40.	III. КРАТКОРОЧНИ ПОБАРУВАЊА (046+047+048+049+050+051)	045		517.973.052	360.707.035
41.	Побарувања од поврзани друштва	046		246.533.833	119.782.452
42.	Побарувања од купувачи	047		224.514.051	211.649.797
43.	Побарувања за дадени аванси на добавувачи	048		11.501.344	10.443.674
44.	Побарувања од државата по основ на даноци, придонеси, царина, акцизи и за останати давачки кон државата (претплати)	049		34.509.610	18.227.074
45.	Побарувања од вработените	050		914.214	604.038
46.	Останати краткорочни побарувања	051		0	0
47.	IV. КРАТКОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА (053+056+057+058)	052		0	10.000
48.	Вложувања во хартии од вредност (054+055)	053		0	0
48.а.	Вложувања кои се чуваат до доспевање	054		0	0
48.б.	Вложувања според објективната вредност преку добивката или загубата	055		0	0
49.	Побарувања по дадени заеми на поврзани друштва	056		0	10.000
50.	Побарувања по дадени заеми	057		0	0

51.	Останати краткорочни финансиски средства	058		0	0
Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
52.	V. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ (060+061)	059		829.931.748	865.024.289
52.а.	Парични средства	060		70.549.667	25.703.847
52.б.	Парични еквиваленти	061		759.382.081	839.320.442
53.	VI.ПЛАТЕНИ ТРОШОЦИ ЗА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ И ПРЕСМЕТАНИ ПРИХОДИ (АВР)	062		13.812.277	19.226.804
54.	ВКУПНА АКТИВА: СРЕДСТВА (001+035+036+044+062)	063		4.496.536.782	4.274.546.502
55.	В. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА – АКТИВА	064		7.607.466.204	4.762.424.572
56.	ПАСИВА: А. ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ (066+067-068-069+070+071+075-076+ 077-078)	065		3.948.977.983	3.797.078.457
57.	I. ОСНОВНА ГЛАВНИНА	066		1.747.729.749	1.747.729.749
58.	II.ПРЕМИИ НА ЕМИТИРАНИ АКЦИИ	067		0	0
59.	III.СОПСТВЕНИ АКЦИИ (-)	068		0	0
60.	IV. ЗАПИШАН, НЕУПЛАТЕН КАПИТАЛ (-)	069		0	0
61.	V. РЕВАЛОРИЗАЦИСКА РЕЗЕРВА И РАЗЛИКИ ОД ВРЕДНУВАЊЕ НА КОМПОНЕНТИ НА ОСТАНАТА СЕОПФАТНА ДОБИВКА	070		119.090.451	119.090.451
62.	XIV. РЕЗЕРВИ (072+073+074)	071		987.663.324	727.821.234
63.	Законски резерви	072		174.772.975	174.772.975
64.	Статутарни резерви	073		0	0
65.	Останати резерви	074		812.890.349	553.048.259
66.	XV. АКУМУЛИРАНА ДОБИВКА	075		1.075.510	1.043.706
67.	XVI. ПРЕНЕСЕНА ЗАГУБА (-)	076		0	0
68.	XVII. ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	077		1.093.418.949	1.201.393.317
69.	XVIII. ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА	078		0	0
70.	XIX. ГЛАВНИНА НА СОПСТВЕНИЦИТЕ НА МАТИЧНОТО ДРУШТВО	079		0	0

71.	XX. НЕКОНТРОЛИРАНО УЧЕСТВО	080		0	0
Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
72.	Б. ОБВРСКИ (082+085+095)	081		487.776.244	428.975.520
73.	I. ДОЛГОРОЧНИ РЕЗЕРВИРАЊА ЗА РИЗИЦИ И ТРОШОЦИ (083+084)	082		64.723.632	66.891.672
74.	Резервирања за пензии, отпремнини и слични обврски кон вработените	083		54.111.259	54.198.219
75.	Останати долгорочни резервирања за ризици и трошоци	084		10.612.373	12.693.453
76.	II. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 086 до 093)	085		0	0
77.	Обврски спрема поврзани друштва	086		0	0
78.	Обврски спрема добавувачи	087		0	0
79.	Обврски за аванси, депозити и кауции	088		0	0
80.	Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	089		0	0
81.	Обврски по заеми и кредити	090		0	0
82.	Обврски по хартии од вредност	091		0	0
83.	Останати финансиски обврски	092		0	0
84.	Останати долгорочни обврски	093		0	0
85.	III.ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ	094		0	0
86.	IV. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ (од 096 до108)	095		423.052.612	362.083.848
87.	Обврски спрема поврзани друштва	096		69.883.245	65.361.250
88.	Обврски спрема добавувачи	097		277.912.098	234.040.184
89.	Обврски за аванси, депозити и кауции	098		24.556.067	18.653.246
90.	Обврски за даноци и придонеси на плата и на надомести на плата	099		4.556.196	4.748.077
91.	Обврски кон вработените	100		10.455.163	10.157.701
92.	Тековни даночни обврски	101		10.909.415	11.394.965
93.	Краткорочни резервирања за ризици и трошоци	102		15.619.016	14.694.578

Ред. бр.	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
94.	Обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	103		0	0
95.	Обврски по заеми и кредити	104		1.887.150	0
96.	Обврски по хартии од вредност	105		0	0
97.	Обврски по основ на учество во резултатот	106		254.331	240.971
98.	Останати финансиски обврски	107		0	0
99.	Останати краткорочни обврски	108		7.019.931	2.792.876
100.	V. ОДЛОЖЕНО ПЛАЌАЊЕ НА ТРОШОЦИ И ПРИХОДИ НА ИДНИТЕ ПЕРИОДИ (ПВР)	109		59.782.555	48.492.525
101.	VI. ОБВРСКИ ПО ОСНОВ НА НЕТЕКОВНИ СРЕДСТВА (ИЛИ ГРУПИ ЗА ОТУГУВАЊЕ) КОИ СЕ ЧУВААТ ЗА ПРОДАЖБА И ПРЕКИНАТИ РАБОТЕЊА	110		0	0
102.	ВКУПНА ПАСИВА: ГЛАВНИНА И РЕЗЕРВИ И ОБВРСКИ (065+081+094+109+110)	111		4.496.536.782	4.274.546.502
103.	V. ВОНБИЛАНСНА ЕВИДЕНЦИЈА ПАСИВА	112		7.607.466.204	4.762.424.572

Лице одговорно за составување на образецот:

Име и презиме Габриела Барлакоска

Број од регистарот на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија: 0102613

Потпис

Во Скопје
На ден 28.02.2018

Во <u>Скопје</u>	Име и презиме на законски застапник на друштвото:
На ден <u>28.02.2018</u>	<u>Борис Хрисафов</u>
	Потпис <u></u>

			Период							Контролор															
1	2	3	0	4	0	5	3	3	9	7	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3	9	0	3	0	
			4	5	6	7	8	9	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	2
								0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	0	1	2	3	4	5	6	
Вид работа			Идентификационен број (ЕМБС)							Резервни кодекси															

Назив на друштвото ЦЕМЕНТАРНИЦА УСЈЕ АД-СКОПЈЕ

Адреса, седиште и телефон Борис Трајковски 94, Скопје, 02/2786-151

Адреса за е-пошта _____

Единствен даночен број 4030954259677

**КОНСОЛИДИРАН БИЛАНС НА УСПЕХ
(ИЗВЕШТАЈ ЗА ДОБИВКА ИЛИ ЗАГУБА)**

за периодот од 01.01 до 31.12 2017

(во денари)

Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	I. ПРИХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (202+203+206)	201		4.576.462.047	4.431.877.757
2.	Приходи од продажба	202		4.398.452.893	4.214.722.284
3.	Останати приходи	203		53.856.916	52.403.548
4.	Промена на вредноста на залихи на готови производи и на недовршено производство	XXX	XXX	XXX	XXX
4.a.	Залихи на готови производи и на недовршено производство на почетокот на годината	204		128.988.767	103.338.104
4.b.	Залихи на готовите производи и на недовршено производство на крајот на годината	205		67.244.160	123.661.071
5.	Капитализирано сопствено производство и услуги	206		124.152.238	164.751.925
6.	II. РАСХОДИ ОД РАБОТЕЊЕТО (208+209+210+211+212+213+218+219+220+221+222)	207		3.329.783.593	3.140.327.451
7.	Трошоци за сировини и други материјали	208		1.489.527.598	1.394.643.474
8.	Набавна вредност на продадени стоки	209		509.832.993	454.143.468
9.	Набавна вредност на продадени материјали, резервни делови, ситен инвентар, амбалажа и автогуми	210		44.758.985	8.717.297
10.	Услуги со карактер на материјални трошоци	211		512.921.039	524.153.267
11.	Останати трошоци од работењето	212		133.404.062	115.318.695
12.	Трошоци за вработени (214+215+216+217)	213		311.172.880	329.316.583

12.а.	Плати и надоместоци на плата (нето)	214		182.107.941	186.682.788
Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
12.б.	Трошоци за даноци на плати и надоместоци на плата	215		17.513.178	17.944.785
12.в.	Придонеси од задолжително социјално осигурување	216		71.692.956	74.113.963
12.г.	Останати трошоци за вработените	217		39.858.805	50.575.047
13.	Амортизација на материјалните и нематеријалните средства	218		162.585.361	173.992.977
14.	Вредносно усогласување (обезвреднување) на нетековни средства	219		4.488.000	310.000
15.	Вредносно усогласување (обезвреднување) на тековни средства	220		25.356.945	9.998.447
16.	Резервирања за трошоци и ризици	221		36.021.254	28.703.515
17.	Останати расходи од работењето	222		99.714.476	101.029.728
18.	III. ФИНАНСИСКИ ПРИХОДИ (224+229+230+231+232+233)	223		20.519.166	23.349.979
19.	Финансиски приходи од односи со поврзани друштва(225+226+227+228)	224		6.991.549	7.170.493
19.а.	Приходи од вложувања во поврзани друштва	225		0	0
19.б.	Приходи по основ на камати од работење со поврзани друштва	226		6.388.459	0
19.в.	Приходи по основ на курсни разлики од работење со поврзани друштва	227		603.090	7.170.493
19.г.	Останати финансиски приходи од работење со поврзани друштва	228		0	0
20.	Приходи од вложувања во неповрзани друштва	229		0	0
21.	Приходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	230		402.891	7.069.816
22.	Приходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	231		13.124.726	9.109.670
23.	Нереализирани добивки (приходи) од финансиски средства	232		0	0
24.	Останати финансиски приходи	233		0	0
25.	IV. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ (235+239+240+241+242+243)	234		8.396.397	8.769.933
26.	Финансиски расходи од односи со поврзани друштва (236+237+238)	235		997.382	361.632
26.а.	Расходи по основ на камати од работење со поврзани друштва	236		0	0
26.б.	Расходи по основ на курсни разлики од работење со поврзани друштва	237		997.382	361.632
26.в.	Останати финансиски расходи од поврзани друштва	238		0	0
27.	Расходи по основ на камати од работење со неповрзани друштва	239		155.959	90.499

28.	Расходи по основ на курсни разлики од работење со неповрзани друштва	240		7.243.056	8.317.802
Ред. број	П О З И Ц И Ј А	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
29.	Нереализирани загуби (расходи) од финансиски средства	241		0	0
30.	Вредносно усогласување на финансиски средства и вложувања	242		0	0
31.	Останати финансиски расходи	243		0	0
32.	Удел во добивката на придружените друштва	244		0	0
33.	Удел во загубата на придружените друштва	245		0	0
34.	Добивка од редовното работење (201+ 223+244) – (204-205+207+234+245)	246		1.197.056.616	1.326.453.319
35.	Загуба од редовното работење (204-205+207+234+245) – (201+ 223+244)	247		0	0
36.	Нето добивка од прекинати работења	248		0	0
37.	Нето загуба од прекинати работења	249		0	0
38.	Добивка пред оданочување (246+248) или (246-249)	250		1.197.056.616	1.326.453.319
39.	Загуба пред оданочување (247+249) или (247-248)	251		0	0
40.	Данок на добивка	252		103.637.667	125.060.002
41.	Одложени даночни приходи	253		0	0
42.	Одложени даночни расходи	254		0	0
43.	НЕТО ДОБИВКА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (250-252+253-254)	255		1.093.418.949	1.201.393.317
44.	НЕТО ЗАГУБА ЗА ДЕЛОВНАТА ГОДИНА (251+252-253+254)	256		0	0
45.	Просечен број на вработени врз основа на часови на работа во пресметковниот период (во апсолутен износ)	257		280	291
46.	Број на месеци на работење (во апсолутен износ)	258		12	12
47.	ДОБИВКА/ЗАГУБА ЗА ПЕРИОДОТ	259		1.093.418.949	1.201.393.317
47.а.	Добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	260		1.093.418.949	1.201.393.317
47.б.	Добивка која припаѓа на неконтролираното учество	261		0	0
47.в.	Загуба која се однесува на имателите на акции на матичното друштво	262		0	0
47.г.	Загуба која се однесува на неконтролираното учество	263		0	0
48.	ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА	264		1.939	2.131
48.а.	Вкупна основна заработувачка по акција	265		1.939	2.131
48.б.	Вкупна разводнета заработувачка по акција	266		0	0
48.в.	Основна заработувачка по акција од прекинато работење	267		0	0
48.г.	Разводнета заработувачка по акција од прекинато работење	268		0	0

ИЗВЕШТАЈ ЗА ОСТАНАТА СЕОФАТНА ДОБИВКА

за периодот од 01.01 до 31.12 2017

Ред. број	ПОЗИЦИЈА	Ознака на АОП	Број на белешка	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
1.	Добивка за годината	269		1.093.418.949	1.201.393.317
2.	Загуба за годината	270		0	0
3.	Останата сеофатна добивка (273+275+277+279+281+283) - (274+276+278+280+282+284)	271		0	35.470.450
4.	Останата сеофатна загуба (274+276+278+280+282+284) - (273+275+277+279+281+283)	272		0	0
5.	Добивки кои произлегуваат од преведување на странско работење	273		0	2.450
6.	Загуби кои произлегуваат од преведување на странско работење	274		0	0
7.	Добивки од повторно мерење на финансиски средства расположиви за продажба	275		0	0
8.	Загуби од повторно мерење на финансиски средства расположиви за продажба	276		0	0
9.	Ефективен дел од добивки од хеџинг инструменти за хеџирање на парични текови	277		0	0
10.	Ефективен дел од загуби од хеџинг инструменти за хеџирање на парични текови	278		0	0
11.	Промени на ревалоризациските резерви за нетековни средства (+)	279		0	35.468.000
12.	Промени на ревалоризациските резерви за нетековни средства (-)	280		0	0
13.	Актуарски добивки на дефинирани планови за користи на вработените	281		0	0
14.	Актуарски загуби на дефинирани планови за користи на вработените	282		0	0
15.	Удел во останата сеофатна добивка на придружни друштва (само за потреби на консолидација)	283		0	0
16.	Удел во останата сеофатна загуба на придружни друштва (само за потреби на консолидација)	284		0	0
17.	Данок на добивка на компоненти на останата сеофатна добивка	285		0	0
18.	Нето останата сеофатна добивка (271-285)	286		0	35.470.450
19.	Нето останата сеофатна загуба (285-271) или (272+285)	287		0	0
20.	Вкупна сеофатна добивка за годината (269+286) или (286-270)	288		1.093.418.949	1.236.863.767
20.а.	Сеофатна добивка која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	289		1.093.418.949	1.236.863.767
20.б.	Сеофатна добивка која припаѓа на неконтролираното учество	290		0	0
21.	Вкупна сеофатна загуба за годината (270+287) или (270-286) или (287-269)	291		0	0
21.а.	Сеофатна загуба која им припаѓа на имателите на акции на матичното друштво	292		0	0
21.б.	Сеофатна загуба која припаѓа на неконтролираното учество	293		0	0

ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ ПРЕТЕЖНО ОД Производство на цемент ДЕЈНОСТ-

2	3	5	1
---	---	---	---

(Се назначува главна приходна шифра на дејноста утврдена со НКД согласно член 9 од Законот за едношалтрески систем-Службен весник на Република Македонија бр.84/05, 13/07,150/07, 140/08,17/11, 53/11 и 70/13).

Лице одговорно за составување на образецот.

Име и презиме Габриела Барлакоска

Број од регистарот на Институтот на сметководители и овластени сметководители на Република Македонија: _____

Потпис

Во Скопје

На ден 26.02.2018

Во Скопје На ден <u>26.02.2018</u>	Име и презиме на законски застапник на друштвото: <u>Борис Хрисафов</u> Потпис -----
---------------------------------------	--

_____
Период

_____
Контролор

1	2	3	0	4	0	5	3	3	9	7	3	0	0	0	0	0	0	0	0	3	9	0	3	0	
			4	5	6	7	8	9	1	11	1	1	1	1	16	17	1	1	2	2	2	2	2	2	2
									0		2	3	4	5			8	9	0	1	2	3	4	5	6
Вид работа	Идентификационен број (ЕМБС)										Резервни кодекси														

Назив на субјектот ЦЕМЕНТАРНИЦА УСЈЕ АД-СКОПЈЕ
 Адреса, седиште и телефон Борис Трајковски 94, Скопје, 02/2786-151
 Адреса за е-пошта _____
 Единствен даночен број 4030954259677

КОНСОЛИДАНИ ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ
 за државна евиденција за субјектите кои
 не применуваат посебни сметковни планови
 (големи, средни, мали и микро субјекти)

(во денари)

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
		А.НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА			
1.	000	Набавна вредност на издатоци за развој за сопствени цели (интерен проект)	601	0	0
1.1		Плата и надоместоци на плата на вработените кои директно работат на развојот на интерен проект	602	0	0
1.2		Трошоци за материјали и услуги ¹ користени или потрошени при развојот на интерен проект	603	0	0
1.3		Амортизација на недвижности, постройки и опрема користени при развојот на интерен проект	604	0	0
1.4		Амортизација на патенти и лиценци користени при развојот на интерен проект	605	0	0
2.	008д	Вредносно усогласување на издатоци за развој за сопствени цели	606	0	0

¹ Трошоци за сировини и материјал, трошоци за енергија, трошоци за ситен инвентар, трошоци за амбалажа, трошоци за резервни делови и материјали за одржување на објектите и опремата, интелектуални услуги и други услуги кои се услов за развојот на интерен проект.

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
3.	009д	Акумулирана амортизација на издатоци за развој за сопствени цели	607	0	0
4.		Сегашна вредност на издатоци за развој за сопствени цели (< или = АОП 003 од БС)	608	0	0
5.	003д	Набавна вредност на софтвер со лиценца	609	0	0
6.	008д	Вредносно усогласување на софтвер со лиценца	610	0	0
7.	009д	Акумулирана амортизација на софтвер со лиценца	611	0	0
8.		Сегашна вредност на софтвер со лиценца (< или = АОП 004 од БС)	612	0	0
9.		Набавна вредност на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба	613	0	0
10.	008д	Вредносно усогласување на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба	614	0	0
11.	009д	Акумулирана амортизација на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба	615	0	0
12.		Сегашна вредност на компјутерскиот софтвер развиен за сопствена употреба (< или = АОП 004 од БС)	616	0	0
13.	003д	Набавна вредност на купени бази на податоци	617	0	0
14.	008д	Вредносно усогласување на набавени бази на податоци	618	0	0
15.	009д	Акумулирана амортизација на набавени бази на податоци	619	0	0
16.		Сегашна вредност на набавени бази на податоци (< или = АОП 004 од БС)	620	0	0
17.	003д	Набавна вредност на бази на податоци развиени за сопствена употреба	621	0	0
18.	008д	Вредносно усогласување на бази на податоци развиени за сопствена употреба	622	0	0
19.	009д	Акумулирана амортизација на бази на податоци развиени за сопствена употреба	623	0	0
20.		Сегашна вредност на бази на податоци развиени за сопствена употреба (< или = АОП 004 од БС)	624	0	0
		Б.МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА			
21.	010д	Земјишта	625	871.750.918	830.706.509
22.	014д	Шуми	626	0	0

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
23.	011д	Набавна вредност на станови и станбени згради	627	0	0
24.	018д	Вредносно усогласување на станови и станбени згради	628	0	0
25.	019д	Акумулирана амортизација на станови и станбени згради	629	0	0
26.		Сегашна вредност на станови и станбени згради (< или = АОП 012 од БС)	630	0	0
27.	011д	Набавна вредност на градежни објекти од високоградба кои се користат за вршење на дејност	631	2.223.111.993	2.197.276.341
28.	018 д	Вредносно усогласување на градежни објекти од високоградба кои се користат за вршење на дејност	632	0	0
29.	019д	Акумулирана амортизација на градежни објекти од високоградба кои се користат за вршење на дејност	633	1.870.272.068	1.857.728.592
30.		Сегашна вредност на градежни објекти од високоградба кои се користат за вршење на дејност ² (< или = АОП 012 од БС)	634	352.839.925	339.547.749
31.	011д	Набавна вредност на објекти од нискоградба ³	635	222.660.544	216.844.433
32.	018 д	Вредносно усогласување на објекти од нискоградба	636	0	0
33.	019д	Акумулирана амортизација на објекти од нискоградба	637	189.208.338	188.004.525
34.		Сегашна вредност на објекти од нискоградба (< или = АОП 012 од БС)	638	33.452.206	28.839.908
35.	012д	Набавна вредност на информациска и телекомуникациска опрема ⁴	639	9.543.322	9.026.396
36.	018 д	Вредносно усогласување на информациска и телекомуникациска опрема	640	0	0

2 Објекти кои со својот поголем дел се наоѓаат над површината на земјата, односно одат во висина, како: административни згради, фабрички згради, хали, работилници, складишта, силоси, сушални, продавници, мотели, ресторани, одмаралишта, градежни објекти за земјоделие и сточарство, градежни објекти за рудници итн.

3 Објекти коишто претежно, односно со својот главен дел се наоѓаат на површината на земјата или во земјата, како: патишта, железнички пруги, мостови, тунели, брани, насипи, мелиоративни системи, каптажни градби итн.

4 Уреди со електронска контрола, како и електронски компоненти кои претставуваат дел од овие уреди (радио, телевизиска и комуникациона опрема и апарати).

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
37.	019д	Акумулирана амортизација на информациска и телекомуникациска опрема	641	8.751.927	8.561.599
38.		Сегашна вредност на информациска и телекомуникациска опрема (< или = АОП 012 од БС)	642	791.395	464.797
39.	012д	Набавна вредност на компјутерска опрема ⁵	643	89.249.245	84.973.702
40.	018 д	Вредносно усогласување на компјутерска опрема	644	0	0
41.	019д	Акумулирана амортизација на компјутерска опрема	645	80.960.399	77.012.783
42.		Сегашна вредност на компјутерска опрема (< или = АОП 012 од БС)	646	8.288.846	7.960.919
43.	014д	Набавна вредност на повеќегодишните насади	647	0	0
44.	018д	Вредносно усогласување на повеќегодишните насади	648	0	0
45.	019-д	Акумулирана амортизација на повеќегодишните насади	649	0	0
46.		Сегашна вредност на повеќегодишните насади (< или = АОП 016 од БС)	650	0	0
47.	014д	Набавна вредност на основното стадо	651	0	0
48.	018д	Вредносно усогласување на основното стадо	652	0	0
49.	019д	Акумулирана амортизација на основното стадо	653	0	0
50.		Сегашна вредност на основното стадо (< или = АОП 016 од БС)	654	0	0
51.	015д	Оригинални уметнички и литературни дела за вршење на дејности од културата и уметноста	655	0	0
52.	015д	Книги, слики, вајарски дела, музејски експонати, предмети од архивска граѓа и слично	656	0	0
53.	015д	Драгоцени метали и камења	657	0	0
54.	015д	Антиквитети и други уметнички дела	658	0	0
55.	015д	Други скапоцености	659	0	0
56.	016 д	Вложувања во природни богатства во подготовка	660	0	0
57.	016 д	Подобрување на земјиштето	661	0	0

⁵ Хардвер и периферни единици, машини за обработка на податоци, печатари, скенери и слично.

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
		В.СРЕДСТВА ВО ЗАЕМИ И КРЕДИТИ			
58.	160, 162, 168д	Краткорочни заеми и кредити дадени на трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷ (< или = АОП 052 од БС)	662	0	10.000
59.	162, 168д	Краткорочни заеми и кредити дадени на физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ во земјата ⁷ (< или = АОП 052 од БС)	663	0	0
60.	032д(во земјата), 033д(во земјата), 041д(во земјата), 042д, 044д	Долгорочни заеми и кредити дадени на трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷	664	0	0
61.	032д(во земјата), 041д, 042д, 044д	Долгорочни заеми и кредити дадени на физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ во земјата ⁷	665	0	0
		Г. СРЕДСТВА ВО АКЦИИ И УДЕЛИ			
62.	030д, 031д, 035д, 036д, 165д	Вложувања во акции издадени од трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷ (< или = АОП 021 од БС)	666	0	0
63.	030д, 031д	Вложувања во удели во трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷	667	0	0
		Д. ОСТАНАТИ СРЕДСТВА			

6 Се однесува на сите трговски друштва, освен на трговските друштва од финансискиот сектор (банки, лизинг друштва, пензиски и инвестициски фондови, осигурителни друштва, брокерски друштва и т.н.).

7 Финансиските релации со физичките и правните лица од странство не се предмет на известување.

8 Стопанска интересна заедница, здруженија и фондации, други облици на здружување, политички партии, верски заедници, религиозни групи, Црвен крст на Република Македонија, странски и меѓународни организации, хуманитарни организации и здруженија, синдикати и други правни лица основани со посебни прописи од кои произлегува дека се непрофитни организации.

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
64.	005, 017, 027, 037д (во земјата), 040д (во земјата), 044д, 046д, 110, 112, 116д (во земјата), 120д, 122д, 124д (во земјата)	Трговски кредити и аванси дадени на трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷	668	11.670.631	8.606.805
65.	037д, 044д, 046д, 120д, 122д, 138д	Трговски кредити и аванси дадени на органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОМ, ФЗОМ, АВРМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет	669	0	0
66.	037д, 038д (во земјата), 044д, 046д, 120д, 122д	Трговски кредити и аванси дадени на физички лица, трговци-поединци, занаетчи, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ во земјата ⁷	670	0	0
67.	045д, 047д, 114д, 118, 125д, 126д, 127д, 151д, 152д, 153д, 154, 157д, 158д, 168д, 19д, 030д (побарувања за дивиденди), 031д (побарувања за дивиденди)	Останати побарувања од трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷	671	2.391.886	17.870.988
68.	045д, 047д, 05, 125д, 126д, 127д, 13 (без 138 и 139), 151д, 152д, 158д, 168д, 19д	Останати побарувања од органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОМ, ФЗОМ, АВРМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет	672	0	0
69.	045д, 047д, 114д, 125д, 126д, 127д, 14 (без 149), 151д, 152д, 153д, 154д, 157д, 158д, 168д, 19д	Останати побарувања од физички лица, трговци-поединци, занаетчи, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ во земјата ⁷	673	0	0
Г. ОБВРСКИ ПО ЗАЕМИ И КРЕДИТИ					
70.	260, 262д, 266д	Краткорочни обврски по земи и кредити кон трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷ (< или = АОП 095 од БС)	674	0	0
71.	262д, 266д	Краткорочни обврски по заеми и кредити кон физички лица, трговци-	675	0	0

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
		поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ во земјата ⁷ (< или = АОП 095 од БС)			
72.	285д (во земјата), 286д(во земјата)	Долгорочни обврски по заеми и кредити кон трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷ (< или = АОП 085 од БС)	676	0	0
73.	286д (во земјата)	Долгорочни обврски по заеми и кредити кон физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ во земјата ⁷ (< или = АОП 085 од БС)	677	0	0
		Е. СОПСТВЕНИЧКИ КАПИТАЛ			
74.	90д ⁹ + 91д	Основна главнина (сопственички капитал) во акции поседувани од други трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија регистрирани во земјата ⁷ (< од АОП 065 од БС)	678	4.712.000	511.500
75.	90д ⁹ + 91д	Основна главнина (сопственички капитал) во акции поседувани од физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ регистрирани во земјата ⁷ (< од АОП 065 од БС)	679	85.501.100	85.234.500
76.	90д ⁹ + 91д	Основна главнина (сопственички капитал) во акции поседувани од Владата на Република Македонија, ФПИОМ, ФЗОМ, АВРМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет (< од АОП 065 од БС)	680	0	0
77.	90д ⁹	Основна главнина (сопственички капитал) во удели поседувани од други трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија регистрирани во земјата ⁷ (< од АОП 065 од БС)	681	0	0

⁹ Нето вредност на основна главнина = запишана уплатена основна главнина минус запишана, а неуплатена основна главнина минус сопствени акции и удели т.е. 90д = (900д - 901д - 902д)

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
78.	90д ⁹	Основна главнина (сопственички капитал) во удели поседувани од физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ регистрирани во земјата ⁷ (< од АОП 065 од БС)	682	0	0
79.	90д ⁹	Основна главнина (сопственички капитал) во удели поседувани од Владата на Република Македонија, ФПИОМ, ФЗОМ, АВРМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет (< од АОП 065 од БС)	683	0	0
Ж. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ					
80.	210д, 212, 220д, 222д, 224д, 262, 280д (во земјата), 281д (во земјата), 282д, 284д (во земјата), 216д (во земјата)	Трговски кредити и аванси од трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷	684	10.917.593	12.254.974
81.	220д, 222д, 224д, 282д, 284д (во земјата)	Трговски кредити и аванси од органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОМ, ФЗОМ, АВРМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет	685	0	0
82.	220д, 222д, 224д, 282д, 284д (во земјата)	Трговски кредити и аванси од физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ во земјата ⁷	686	0	0
83.	214, 216, 218, 225д, 229д, 253д, 254д, 255д, 259д, 262д, 269д, 285д (во земјата), 286д (во земјата), 288д, 29д	Останати обврски кон трговски друштва ⁶ во приватна и државна сопственост и јавни претпријатија, во земјата ⁷	687	36.300.988	42.567.940
84.	225д, 229д, 23, 253д, 259д, 269д, 288д, 289, 29д	Останати обврски кон органи на законодавна, извршна и судска власт, ФПИОМ, ФЗОМ, АВРМ, единици на локална самоуправа и други правни лица финансирани од буџет	688	0	0

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
85.	225д, 229д, 24, 251, 252, 253д, 254д, 255д, 259д, 262д, 265д (во земјата), 269д, 286д (во земјата), 288д, 29д	Останати обврски кон физички лица, трговци-поединци, занаетчии, земјоделци, самостојни вршители на дејност и непрофитни организации ⁸ во земјата ⁷	689	254.331	240.971
		3. ПРИХОДИ			
		I. Приходи од продажба			
86.	73д и 74 д	Приходи од продажба на стоки (< или = АОП 202 од БУ)	690	0	0
87.	73д и 74д	Приходи од продажба на услуги (< или = АОП 202 од БУ)	691	0	0
88.	730, 740 и 741	Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на домашен пазар (< или = АОП 202 од БУ)	692	2.821.543.303	3.102.332.160
89.	731 и 742	Приходи од продажба на производи, стоки и услуги на странски пазар (< или = АОП 202 од БУ)	693	1.556.380.183	1.095.402.906
90.	731д и 742д	Приходи од продажба на производи, стоки и услуги во земјите членки на ЕУ ¹⁰ (< или = АОП 202 од БУ)	694	0	0
91.	745д	Приходи по основ на употреба на компјутерски софтвер развиен за сопствена употреба (< или = АОП 206 од БУ)	695	0	0
92.	747	Приходи од наемнина (< или = АОП 202 од БУ)	696	15.775.378	12.233.004
93.	747д	Приходи од наемнина на земјиште (< или = АОП 202 од БУ)	697	4.754.029	4.754.214
94.	748	Приходи од продажба на добра врз основа на финансиски наем (лизинг) (< или = АОП 202 од БУ)	698	0	0
		II. Останати приходи			
95.	760	Добивки од продажба на нематеријални и материјални средства (< или = АОП 203 од БУ)	699	0	1.149.295
96.	761	Добивки од продажба на биолошки средства (< или = АОП 203 од БУ)	700	0	0
97.	762	Добивки од продажба на учество во капитал и хартии од вредност	701	0	0

10 Белгија, Германија, Италија, Луксембург, Франција, Холандија, Данска, Ирска, Велика Британија, Грција, Португалија, Шпанија, Австрија, Финска, Шведска, Кипар, Естонија, Унгарија, Чешка, Летонија, Литванија, Латвија, Малта, Полска, Словачка, Словенија, Бугарија, Романија, Хрватска.

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
		(< или = АОП 203од БУ)			
98.	763	Добивки од продажба на материјали (< или = АОП 203 од БУ)	702	7.444.480	5.571.040
99.	764	Приходи од вишоци (< или = АОП 203 од БУ)	703	7.506.806	19.421.407
100.	765	Наплатени отпишани побарувања и приходи од отпис на обврски (< или = АОП 203 од БУ)	704	0	231.377
101.	766	Приходи врз основа на ефекти од договорена заштита од ризик (< или = АОП 203 од БУ)	705	0	0
102.	767	Приходи од премии, субвенции, дотации и донации (< или = АОП 203 од БУ)	706	0	0
103.	767д	Приходи од субвенции (< или = АОП 203 од БУ)	707	0	0
104.	767д	Приходи по основ на донации и спонзорства (< или = АОП 203 од БУ)	708	0	0
105.	768	Приходи од укинување на долгорочни резервирања (< или = АОП 203 од БУ)	709	3.626.102	6.144.243
106.	769	Останати приходи од работењето (< или = АОП 203 од БУ)	710	35.240.764	18.682.914
107.	769д	Приходи од наплатени пенали, неподигнати капари, отстапнини, награди и слично (< или = АОП 203 од БУ)	711	38.764	0
108.	769д	Приходи од поранешни години (< или = АОП 203 од БУ)	712	0	1.203.272
109.	769д	Приходи од даноци и придонеси (< или = АОП 203 од БУ)	713	0	0
110.	769д	Приходи од оперативен наем-лизинг (< или = АОП 203 од БУ)	714	0	0
		III. Финансиски приходи			
111.	773д и 776д	Приходи од дивиденди	715	0	0
		S. РАСХОДИ			
112.	700	Расходи на продадени производи и услуги	716	0	0
		I. Трошоци за суровини, материјали, енергија, резервни делови и ситен инвентар			
113.	400д	Трошоци за суровини и материјали (< или = АОП 208 од БУ)	717	916.154.786	903.015.082
114.	400д	Огрев, гориво и мазива (< или = АОП 208 од БУ)	718	8.382.914	7.363.264
115.	400д	Прехранбени артикли (< или = АОП 208 од БУ)	719	0	0

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
116.	400д	Канцелариски материјали (< или = АОП 208 од БУ)	720	1.416.409	1.896.262
117.	400д	Трошоци за амбалажа (< или = АОП 208 од БУ)	721	111.564.499	107.762.642
118.	400д	Униформи-заштитна облека и обувки (< или = АОП 208 од БУ)	722	3.204.354	3.267.121
119.	400д	Материјал за чистење и одржување (< или = АОП 208 од БУ)	723	563.243	757.728
120.	400д	Вода (< или = АОП 208 од БУ)	724	0	0
121.	402д и 403д	Потрошена електрична енергија (< или = АОП 208 од БУ)	725	330.248.629	274.443.393
122.	402д и 403д	Потрошени енергетски горива (< или = АОП 208 од БУ)	726	63.729.375	40.084.353
123.	404	Потрошени резервни делови и материјали за одржување (< или = АОП 208 од БУ)	727	53.244.292	54.849.849
124.	407	Отпис на ситен инвентар, амбалажа и автогуми (во производство) (< или = АОП 208 од БУ)	728	1.019.097	1.203.779
		II. Трошоци за услуги			
125.	410д	Транспортни услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	729	81.931.773	94.104.169
126.	410д	Транспортни услуги во странство (< или = АОП 211 од БУ)	730	59.289.257	43.801.929
127.	411д	ПТТ услуги во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	731	2.818.362	2.965.964
128.	411д	ПТТ услуги во странство (< или = АОП 211 од БУ)	732	0	0
129.	412д	Надворешни услуги за изработка на производи (лон производство) (< или = АОП 211 од БУ)	733	0	0
130.	412д	Производствени и занаетчиски услуги (< или = АОП 211 од БУ)	734	152.698.250	131.414.973
131.	414д	Наемнини за деловни простории во земјата (< или = АОП 211 од БУ)	735	0	0
132.	414д	Наемнини за опрема (< или = АОП 211 од БУ)	736	6.156.597	5.779.603
133.	414д	Наемнина за земјиште (< или = АОП 211 од БУ)	737	0	0
134.	416д	Трошоци за истражување (< или = АОП 211 од БУ)	738	0	0
135.	416д	Трошоци за развој (< или = АОП 211 од БУ)	739	0	0

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
		III. Надомести на трошоците за вработените *			
136.	420д, 421д	Вкалкулирани надомести за време на боледување	740	0	0
137.	422д	Надоместоци за отпремнина при заминување во пензија (< или = АОП 217 од БУ)	741	0	0
138.	422д	Еднократен надоместок во вид на испратнина заради трајно работно ангажирање под услови утврдени со закон (< или = АОП 217 од БУ)	742	13.628.202	25.448.538
139.	422д	Јубилејни награди (< или = АОП 217 од БУ)	743	0	0
140.	422д	Регрес за годишен одмор (< или = АОП 217 од БУ)	744	6.921.676	7.235.471
141.	422д	Помошти (< или = АОП 217 од БУ)	745	540.605	1.354.347
142.	441д	Појачана исхрана (< или = АОП 217 од БУ)	746	1.735.632	1.723.308
		IV. Останати трошоци од работењето *			
143.	440	Дневници за службени патувања, ноќевања и патни трошоци (< или = АОП 217 од БУ)	747	6.445.995	5.288.968
144.	440д	Дневници за службени патувања (< или = АОП 217 од БУ)	748	0	0
145.	441	Надомести на трошоците на вработените и подароци (< или = АОП 217 од БУ)	749	6.870.408	6.234.100
146.	441д	Надоместок за сместување и исхрана на терен (< или = АОП 217 од БУ)	750	0	0
147.	441д	Надомести за одвоен живот (< или = АОП 217 од БУ)	751	1.141.110	558.000
148.	441д	Подароци на вработените (< или = АОП 217 од БУ)	752	1.833.253	1.879.751
149.	441д	Трошоци за организирана исхрана во текот на работа (< или = АОП 217 од БУ)	753	0	0
150.	441д	Трошоци за организиран превоз до и од работа (< или = АОП 217 од БУ)	754	0	0
151.	441д	Надомести на име авторски хонорари (< или = АОП 217 од БУ)	755	0	0
152.	441д	Надомести за повремени и привремени работи (< или = АОП 217 од БУ)	756	0	0
153.	442	Трошоци за надомест и други примања на надворешни членови на управен и надзорен одбор, одбор на директори и	757	0	0

* Износите во позициите од поглавјата III. Надомести на трошоците за вработените и IV. Останати трошоци од работењето се прикажуваат со платениот персонален данок на доход.

Ред. бр.	Група на сметки, сметка	Позиција	Ознака на АОП	Износ	
				Тековна година	Претходна година
1	2	3	4	5	6
		управители			
154.	443	Трошоци за спонзорства (< или = АОП 212 од БУ)	758	6.027.175	6.590.218
155.	444	Репрезентација (< или = АОП 212 од БУ)	759	8.286.219	8.329.243
156.	445д	Премии за осигурување на имот (< или = АОП 212 од БУ)	760	5.415.706	4.996.292
157.	446	Надомест за банкарски услуги (< или = АОП 212 од БУ)	761	1.099.740	2.566.295
158.	447д	Даноци кои не зависат од резултатот (< или = АОП 212 од БУ)	762	686.013	1.527.776
159.	447д	Придонеси кои не зависат од резултатот (< или = АОП 212 од БУ)	763	0	0
160.	447д	Членарини на здруженијата во земјата и странство (< или = АОП 212 од БУ)	764	237.087	333.321
161.	449	Останати трошоци на работењето (< или = АОП 212 од БУ)	765	111.629.452	90.966.557
		V. Останати расходи			
162.	468	Казни, пенали надоместоци за штети и друго (< или = АОП 222 од БУ)	766	22.670	290.042
163.	468д	Надоместоци за штети (< или = АОП 222 од БУ)	767	0	0
		VI. Вредносно усогласување на финансиски средства и вложувања			
164.	476	Вредносно усогласување на долгорочни финансиски пласмани и други хартии од вредност расположиви за продажба (= АОП 242 од БУ)	768	0	0
		VII. Дивиденди и други надоместоци на вложувачите и реинвестирана добивка			
165.		Исплатени дивиденди	769	941.505.920	1.107.261.955
166.		Реинвестирана добивка	770	216.886.455	140.361.540
		И. ПОСЕБНИ ПОДАТОЦИ			
167.		Просечен број на вработени врз основа на состојбата на крајот на месецот	771	277	291

Во Скопје _____

На ден 26.02.2018 _____

Лице одговорно за составување на образецот

Габриела Барлакоска

Габриела Барлакоска

Овластен застапник на друштвото

Борис Хрисафов

Дата на приемот во ЦРМ _____

Контролата ја извршиле: _____

Борис Хрисафов

Габриела Барлакоска

_ _ _			_ _ _ _ _ _ _ _ _ _								_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _					
			Период								Контролор					
_ _	_ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _ _															
1 2 3	4 5 6 7 8 9 10 11	12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26														
Вид работа	Идентификационен број (ЕМБС)	Резервни кодекси														

Назив на субјектот ЦЕМЕНТАРНИЦА УСЈЕ АД - СКОПЈЕ

Адреса, седиште и телефон Борис Трајковски 94, Скопје, 02/2786-151

Адреса за е-пошта _____

Единствен даночен број 4030954259677

КОНСОЛИДИРАНА СТРУКТУРА НА ПРИХОДИ ПО ДЕЈНОСТИ (СПД-РЕКАПИТУЛАР)

во периодот од 01.01. до 31.12.2017 година

НКД (Национална класификација на дејности)			Остварени приходи (во денари) ³
Ред. бр.	Класа ¹	Назив ²	
1.	23,51	Производство на цемент	3.608.517.295
2.	46,71	Трговија на големо со цврсти, гасовити горива и сл.производи	404.311.697
3.	23,63	Производство на готова бетонска смеса	68.429.123
4.	08,11	Вадење на дек.камен, варовник, суров гипс, креда и шкрилци	102.225.320
5.	52,21	Услужни дејности поврзани со копнениот превоз	96.225.718
6.	46,73	Трговија на големо со дрва, градежен материјал и сан.опрема	217.572.958
7.	64,99	Други финансиски-услужни дејности, освен осигурување и пензиски фондови, неспомнати на друго место	20.519.166
8.	82,99	Останати деловни помошни услужни дејности, неспомнати на друго место	57.295.916
9.	68,20	Издавање и управување со сопствен недвижен имот или недвижен имот земен под закуп (лизинг)	20.529.407
10.	46,77	Трговија на големо со отпадоци и остатоци	1.349.155
11.	08,12	Вадење на чакал и песок, глина и каолин	5.458
12.			
13.			

НКД (Национална класификација на дејности)			Остварени приходи (во денари) ³
Ред. бр.	Класа ¹	Назив ²	
14.			
15.			
16.			
17.			
18.			

- 1) Во колоната за „Класа“ се внесува нумеричка ознака за класа согласно НКД за дејноста од која субјектот остварува приход.
2) Во колоната „Назив“ се внесува описно називот на дејноста според НКД од која субјектот остварува приход.
3) Во колоната „Остварени приходи“ се внесува износот на остварени приходи по дејности.

РЕГИСТРИРАНА ПРЕТЕЖНА ДЕЈНОСТ (Со назначување на шифра и назив на класа на дејноста утврдена со НКД)

2 3 5 1

Производство на цемент

ОСТВАРЕНИ ПРИХОДИ ПРЕТЕЖНО ОД _____ Производство на цемент _____ ДЕЈНОСТ-

2 3 5 1

(Со назначување на шифра и назив на класа на дејноста утврдена со НКД)

Лице одговорно за составување на образецот:

Име и презиме Габриела Барлакоска

Потпис

Во Скопје

На ден 26.02.2018

М.П.*

Име и презиме на законскиот застапник

Борис Хрисафов

Потпис

* За трговските друштва не е задолжителна употреба на официјалниот печат согласно Законот за трговските друштва.

КОНСОЛИДИРАНИ ОБЈАСНУВАЧКИ БЕЛЕШКИ

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ДРУШТВОТО

Цементарница “Усје” АД - Скопје (“Друштвото”) е основано во Република Македонија, со регистрирано седиште на Борис Трајковски бр.94, Скопје.

Основната дејност на Друштвото е производство и трговија со цемент, усјемал, готов бетон, клинкер и други производи од цемент. Основната дејност на подружницата во Бугарија е услуги за поддршка на продажбата во Бугарија.

Друштвото е контролирано од Titan Cement Netherlands B.V. со седиште во Холандија, кој поседува 94,84% од акциите на Друштвото. Крајната матична компанија на Друштвото е Titan Cement Company S.A. - Greece.

Официјално од 1 јули 2013 година, Цементарница “Усје” АД - Скопје стана котирачко друштво на Македонската берза (под оддел Задолжителна котација). Со цел да не се создаде лажна слика на пазарот за хартии од вредност, котираните друштва имаат постојано обврски да ги објавуваат сите ценовно чувствителни информации, информации потребни за проценка на моменталната состојба на друштвата.

Бројот на вработени на Групацијата на 31 декември 2017 година е 275 (2016: 284 вработени).

Финансиските извештаи на Групацијата за годината што завршува на 31 декември 2017 година се одобрени од страна на Одборот на директори на 26 февруари 2018 година.

2. ОСНОВА ЗА ПОДГОТОВКА НА КОНСОЛИДИРАНА ГОДИШНА СМЕТКА

Консолидираната годишна сметка на Цементарница Усје А.Д. - Скопје и нејзината подружница (“Групацијата”) беа подготвени во согласност со Законот за трговски друштва (Службен весник на Република Македонија број 28/04 со измените 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/2013, 119/2013 и 187/2013, 38/2014, 41/2014, 138/2014, 88/2015, 192/2015, 6/2016, 30/2016 и 61/2016) и сметководствените принципи (“македонски ОПСП”), кои се во согласност со новиот Правилник за водење на сметководство објавен на 29 декември 2009 година (Службен весник на Република Македонија 159/09 и 164/10) применлив од 1 јануари 2010 година. Овој Правилник ги содржи ажурираните и соодветно преведените Меѓународни стандарди за финансиско известување т.е. основниот текст на Меѓународните стандарди за финансиско известување вклучувајќи ги и ПКТ и КТМФИ како што се објавени од страна на ИАСБ заклучно со 1 јануари 2009 година.

Во периодот заклучно со 31 декември 2009 година во примена беа меѓународните сметководствени стандарди објавени во Службен весник на Република Македонија како што следи:

- Ревидираните меѓународни сметководствени стандарди, МСС 1 до МСС 39 беа објавени на 30 декември 2004 година, претходните со важност од 5 ноември 1999 година. Датумот на стапување во сила на сите ревидирани стандарди е 1 јануари 2005 година. Меѓународните сметководствени стандарди, МСС 40 и МСС 41 се објавени и стапуваат во сила на 1 јануари 2005 година.
- На 10 февруари 2005 година е објавен меѓународниот стандард за финансиско известување 1. Датата на стапување во сила е 17 февруари 2005 година.
- На 29 декември 2005 година се објавени Меѓународните стандарди за финансиско известување, МСФИ 2 до МСФИ 7. Датумот на стапување во сила е 30 декември 2005 година.

МСФИ 9, МСФИ 10, МСФИ 11, МСФИ 12, МСФИ 13, МСФИ 15, МСФИ 16, КТМФИ 18, КТМФИ 19, КТМФИ 20 и КТМФИ 21 не се вклучени во Правилникот за сметководство и не се применети од страна на Групацијата.

Консолидираната годишна сметка на Групацијата беше подготвена врз основа на историска набавна вредност. Консолидираната годишна сметка на Групацијата се презентирани во македонски денари (МКД) и сите износи се во илјади.

Основи за консолидација

Консолидираната годишна сметка се состојат од финансиските извештаи на Друштвото и неговата подружница TROJAN CEM EOOD Бугарија во 100% сопственост на Групацијата. Годишната сметка на подружницата е подготвена за истата година на известување како и извештаите на матичната компанија, користејќи конзистентни сметководствени политики.

Исто така, на 28 јули 2015 година Друштвото регистрира склад во село Оровник (во близина на градот Охрид) за стратешко присуство на своите производи во југозападниот дел на земјата. За истата цел, на 3 Август 2017 година Друштвото регистрира склад во Битола, а на 16 Август 2017 година Друштвото регистрира склад и во Струмица.

Сите меѓукомпаниски салда, трансакции, приходи и трошоци и добивки и загуби кои произлегуваат од трансакциите во рамките на Групацијата, а кои се евидентираат како средства целосно се елиминирани за TROJAN CEM EOOD Бугарија заклучно со 31 декември 2017 година. Подружницата е целосно консолидирана од датумот на превземањето, кој всушност е датум на кој Групацијата ја стекнала контролата, и продолжува да се консолидира се до датумот до кој таквата контрола ќе постои

3. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

а. Вложувања во подружници

Подружници се сите ентитети во кои Друштвото има моќ да владее со финансиските и оперативните политики, главно пропратена со сопственост на повеќе од една половина од гласачките права. Постоенето и ефектот од потенцијалните гласачки права кои што во моментот се на располагање или пак можат да се конвертираат се земаат во предвид при утврдување дали Друштвото има контрола над ентитетот.

б. Конзистентност

За 2017 година Групацијата направи промена во презентацијата на одредени ставки од Извештајот за сеопфатна добивка во Забелешките кон Финансиските Извештаи. Имено, истите беа скратени во нивното обелоденување како порепрезентативно. Со цел да се одржи конзистентност со тековната презентација, споредбените податоци беа презентирани соодветно.

в. Оперативни сегменти

Оперативните сегменти се компоненти кои се ангажираат во деловното работење кои можат да заработат приходи и кои предизвикуваат трошоци, кои оперативни резултати се редовно следени од страна на раководството и за кои финансиски информации се достапни. Раководството е лице или група на лица кои алоцираат ресурси и кои ги проценуваат перформансите на Групацијата.

Функциите на раководството се извршуваат од страна на Бордот на директори на Групацјата. Интерното известување во рамките на Групацјата кое се презентира на Раководството е на ниво на Групацјата како еден оперативен сегмент. Одлуките донесени од страна на Раководството се базирани на примени извештаи презентирани како еден оперативен сегмент.

г. Преведување на странски валути

Групацјата ги подготвува финансиските извештаи во македонски денари, кои се функционална и презентирачка валута на Групацјата за локални законски потреби. Секој ентитет во Групацјата определува сопствена функционална валута и елементите на финансиските извештаи за секој ентитет се мерат користејќи ја таа валута.

Трансакциите во странски валути иницијално се евидентираат во функционална валута по курсот кој е важечки на денот на трансакцијата. Монетарните и немонетарните средства и обврски деноминирани во странски валути се сведени во функционалната валута по курс кој е важечки на датумот на известување. Сите разлики се пренесени во билансот на успех.

Функционалните валути на странските операции, Тројан Цем - Бугарија е евро. На секој датум на известување, средствата и обврските на оваа подружница се сведени преку конверзија на евра во валутата на презентирање на Цементарница УСЈЕ АД (македонски денар) по курс кој важи на датумот на известување (2017: МКД 61,4907 за 1 ЕУР; 2016: МКД 61,4812 за 1 ЕУР), а неговиот биланс на успех е сведен по пондерирани просечен годишен курс (2017: МКД 61,6039 за 1 ЕУР; 2016: МКД 61,5996 за 1 ЕУР). Курсните разлики кои произлегуваат од ова сведување се пренесени директно во останата сеопфатна добивка. При продажба на странскиот ентитет кумулативот од овие разлики признати во останата сеопфатна добивка кој се однесува на соодветниот странски ентитет се признава во билансот на успех.

д. Недвижности, постројки и опрема

Недвижности, постројки и опрема, се евидентираат како што следи:

- За средствата набавени до 31 декември 1998 година, ревалоризацијата направена во согласност со претходните ОПСП, на датумот на прифаќање на МСФР од страна на Групацјата (1 јануари 2004 година) е прифатена како претпоставен трошок бидејќи ревалоризацијата беше приближно еднаква на трошокот за амортизација според МСФР коригиран за порастот на индексот на цени на индустриските производители.
- Средствата набавени по 31 декември 1998 година се евидентираат по набавна вредност намалени за акумулираната амортизација и последователните акумулирани загуби поради обезвредување.

Набавките се евидентираат по набавна вредност. Набавната вредност претставува набавна цена од добавувачот заедно со сите трошоци настанати при ставање во употреба на новата недвижност, постројка и опрема.

Ставките на недвижности, постројки и опрема кои се отпишуваат или отуѓуваат се елиминираат од извештајот за финансиска состојба, заедно со соодветната акумулирана амортизација. Добивките или загубите од отуѓувањето се определуваат со споредување на приходот со сметководствената вредност. Тие се вклучуваат во добивката или загубата.

Амортизацијата на недвижностите, постројките и опремата е утврдена за да се отпише набавната вредност или проценетата вредност на недвижностите, постројките и опремата врз основа на право-пропорционална метода во текот на проценетиот корисен век на употреба на средствата.

Основните амортизациони стапки се следните:

Згради	2,5 -10%
Опрема	5 - 25%

Земјата се евидентира во извештајот за финансиска состојба по набавната вредност намалена за исправките поради обезвреднување и не се амортизира, бидејќи се претпоставува дека има неограничен век на траење, освен за рудниците кои се амортизираат врз основа на степенот на исцрпеност. Исцрпеноста се евидентира како процес на материјално извлекување, а се користи методот на единица на производство.

Методите на амортизација, корисниот век на употреба и резидуалната вредност на средствата се проценуваат на секој датум на известување.

ѓ. Вложувања во недвижности

Вложувањата во недвижности, главно се состои од земјиште, производни објекти со деловни канцеларии и градежен објект - ресторан и кафекуварница кои немаат своја намена, и се чуваат за долгорочно изнајмување и не се користат од страна на Групаацијата. Вложувањата во недвижности се водат по фер вредност, односно пазарна, која ги одразува пазарните услови на денот на известување. Добивките или загубите кои произлегуваат од промените во фер вредноста на вложувањата во недвижности се составен дел на билансот на успех во периодот во кој истите настануваат, вклучувајќи ги и соодветните даночни ефекти. Пазарната вредност се одредува на основа на проценка спроведена од независни проценители кои го користат методот на приходи и моделот на пазарни услови како основни модели на проценки кои се општо прифатени во Европската пракса.

Вложувањата во недвижности се депризнаваат кога ќе бидат оттуѓени или кога тие трајно ќе бидат повлечени од употреба, а идна економска корист не се очекува од нивната продажба. Разликата помеѓу нето приливите од продажба и сметководствената вредност на средството се признава во билансот на успех во периодот кога средството е депризнаено.

Преносот во или од вложувања во недвижности се прави кога има промена во употребата на средството. За пренос од вложување во недвижност во средство кое се користи од страна на Групаацијата, набавната вредност во последователната евиденција на средството е објективната вредност на тоа средство на датумот кога е направен преносот.

Доколку средство кое се користи од страна на Групаацијата се пренесе во вложувања во недвижности, вредноста на тоа средство се утврдува во согласност со политиката за недвижности, постројќи и опрема до датумот кога е направен преносот. Групаацијата треба да ја третира секоја разлика на датумот помеѓу сметководствената вредност на недвижностите во согласност со МСС 16 и нивната објективна вредност, на ист начин како и ревалоризацијата во согласност со МСС 16.

е. Средства за истражување и вреднување

Издатоците за истражување и вреднување (географски врзано за концесијата, дозволата или одобрената рударска лиценца) се капитализираат и се признаваат како средство доколку е одлучено од страна на раководството дека рударските активности економски се оправдани и може да се развијат за комерцијално производство. На крајот на периодот на известување, овие трошоци ги вклучуваат трошоците за стекнување на концесии за детални геолошки истражувања. Сите други издатоци за истражување и вреднување се признаваат како трошок во билансот на успех во моментот на нивното настанување.

Административните и општи трошоци поврзани со истражувањата и вреднувањата се признаваат како трошоци во билансот на успех во моментот на нивното настанување.

ж. Финансиски инструменти - иницијално признавање и последователно мерење

Финансиски средства

Иницијално признавање

Според МСС 39, финансиските средства се класифицираат како финансиски средства по објективна вредност преку добивката или загубата, заеми и побарувања, инвестиции кои се чуваат до доспевање, финансиски средства расположливи за продажба или деривативи определени како хеџинг инструменти во ефективен хеџинг, соодветно. Групацијата ја утврдува класификацијата на финансиските средства при иницијалното признавање. Финансиските средства иницијално се признаваат по објективна вредност плус директно поврзаните трансакциони трошоци, во случај кога вложувањата се вреднуваат по вредност која е различна од објективната вредност преку добивка или загуба. Набавката или продажбата на финансиските средства кои подразбираат испорака на средства во временски период утврден со правна регулатива или пазарна спогодба (редовен начин на набавка) се признаваат на датумот на трансакцијата т.е. датумот на кој Групацијата се обврзува да купи или продаде средство.

Финансиските средства на Групацијата вклучуваат пари и парични средства и краткорочни депозити, побарувања од купувачи и останати побарувања.

Последователни мерења

Последователните мерења на финансиските средства зависат од нивната класификација, како што следи:

Финансиски средства евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба

Финансиски средства евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба вклучуваат финансиски средства расположливи за тргување и финансиски средства утврдени при иницијалното признавање по објективна вредност преку добивка или загуба. Финансиските средства се класифицирани како расположливи за тргување доколку се набават со цел продажба во блиска иднина. Оваа категорија ги вклучува финансиските инструменти - деривативи кои не ги исполнуваат критериумите за употреба во сметководство на хеџинг како што е дефинирано во МСС 39. Групацијата нема определено финансиски средства по објективна вредност преку добивка или загуба.

Заеми и побарувања

Заемите и побарувањата се недеривативни финансиски средства со фиксни или утврдливи плаќања, кои не котираат на активниот пазар. Овие финансиски средства се сведуваат по амортизирана набавна вредност со користење на метод на ефективна каматна стапка. Добивките и загубите се признаваат во билансот на успех во моментот кога заемите и побарувањата се анулираат или им се намалува вредноста поради обезвреднување, како и преку процесот на амортизација.

Вложувања кои се чуваат до доспевање

Недеривативните финансиски средства со фиксни или определени плаќања и со фиксен датум на доспевање се класифицираат како вложувања кои се чуваат до доспевање, доколку Групацијата има намера и можност да ги чува до доспевање. По иницијалното мерење, вложувањата кои се чуваат до доспевање се вреднуваат по амортизирана набавна вредност со користење на методата на ефективна каматна стапка. Овој метод користи ефективна каматна стапка која прецизно ги дисконтира проценетите идни парични приливи низ очекуваниот век на финансиското средство до нето сметководствената вредност на финансиското средство. Добивките и загубите се евидентираат во билансот на успех во моментот кога вложувањата се анулираат или им се намалува вредноста поради обезвреднување, како и низ процесот на амортизација.

Групацијата нема вложувања кои ги чува до доспевање во годините што завршуваат на 31 декември 2017 година и 2016 година.

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се недеривативни финансиски средства кои се определени како расположливи за продажба или не се класифицирани во претходните три категории. По иницијалното мерење, финансиските средства расположливи за продажба се мерат по објективна вредност со евидентирање на нерезализираните добивки или загуби евидентирани директно во капиталот се додека вложувањето е анулирано, кога кумулативната добивка или загуба евидентирана во капиталот се признава во билансот на успех, или е утврдено обезвреднување, кога кумулативната загуба евидентирана во капиталот се признава во билансот на успех.

Групацијата нема вложувања расположливи за продажба во годините што завршуваат на 31 декември 2017 година и 2016 година.

Депризнавање

Финансиските средства (или, доколку е соодветно дел од финансиско средство или дел од група на слични финансиски средства) се депризнаваат доколку:

- правото за прием на парични приливи од средството е истечено; или
- Групацијата ги има префрлено своите права за прием на парични приливи во целосен износ без значајно одложување на трето лице преку „аранжмани на посредник” и или (а) Групацијата има префрлено значителен дел од сите ризици и користи од средството, или (б) Групацијата нема префрлено ниту задржано значителен дел од сите ризици и користи од средството, но ја има префрлено контролата на средството.

Намалување на вредноста поради обезвреднување

Групацијата на секој датум на известување утврдува дали постои објективен доказ дека финансиското средство или група на финансиски средства се обезвреднети. Финансиското средство или група на финансиски средства се смета за обезвреднето ако, и само ако, постои објективен доказ за намалување на вредноста поради обезвреднување како резултат на еден или повеќе настани кои настануваат по иницијалното признавање на средството („настан на загуба”) и тој настан за загуба има влијание на проценетите идни парични приливи на финансиското средство или на група на финансиски средства кои може со сигурност да се проценат. Доказот за обезвреднување може да вклучува индикатори дека должниците или група на должници се соочуваат со значителни финансиски проблеми, неисполнување на обврските за исплата на камата или враќање на главницата, веројатноста дека ќе објават стечај или друга финансиска реорганизација и каде што постојат видливи индикации за мерливо намалување на проценетите идни парични текови, како што се промени во областа на економските услови кои доведуваат до неуспех.

Загуба поради обезвреднување во однос на финансиските средства вреднувани по амортизационен трошок се пресметуваат како разлика помеѓу нивната сметководствена вредност и сегашната вредност на проценетите идни парични приливи дисконтирана по оригинална ефективна каматна стапка. Поединечните значителни финансиски средства се тестираат за намалување на вредноста поради обезвреднување поединечно. Останатите финансиски средства се проценуваат заедно во групи кои имаат слични карактеристики во врска со кредитниот ризик.

Сите загуби поради обезвреднување се признаваат во билансот на успех. Загубата поради обезвреднување може да се анулира доколку може објективно да се поврзе со настанот по признавањето на загубата поради обезвреднување. За финансиските средства кои се вреднуваат по амортизирана набавна вредност, анулирањето се признава во добивката или загубата.

Финансиски обврски

Иницијално признавање

Според МСС 39, финансиските обврски се класифицираат како финансиски обврски по објективна вредност преку добивка или загуба, како заеми и позајмици или како деривативи кои служат како хеџинг инструменти со ефективен хеџинг, соодветно. Групацијата ја определува класификацијата на финансиските обврски при иницијалното признавање. Финансиските обврски иницијално се признаваат по објективна вредност, плус директно поврзаните трошоци на трансакцијата доколку се класифицираат како заеми и позајмици.

Финансиските обврски на Групацијата вклучуваат обврски спрема добавувачите и други обврски.

Последователно мерење

Мерењето на финансиските обврски зависи од нивната класификација како што следи:

Финансиски обврски евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба

Финансиските обврски евидентирани по објективна вредност преку добивка или загуба вклучуваат финансиски обврски расположливи за тргување и финансиски обврски одредени по објективна вредност преку добивка или загуба при иницијалното признавање. Финансиските обврски се класифицираат како расположливи за тргување доколку се набавени со цел продажба во блиска иднина. Оваа категорија вклучува деривативни финансиски инструменти кои не ги исполнуваат сметководствените услови за хеџинг определени според МСС 39. Добивките и загубите од обврските кои се чуваат за тргување се признаваат во билансот на успех. Групацијата нема одредено финансиски обврски по објективна вредност преку добивка или загуба.

Заеми и позајмици

По иницијалното признавање, каматоносните заеми и позајмици последователно се мерат низ процесот на нивна амортизација со користење на метод на ефективна каматна стапка. Добивките и загубите се признаваат во билансот на успех кога обврските се анулираат, како и низ процесот на нивна амортизација.

Де-признавање

Финансиската обврска се де-признава кога задолжението за обврската е подмирено, поништено или престанува да важи.

Кога постоечка финансиска обврска е заменета со друга од ист работодавател по значително поразлични услови, или пак условите на постоечката обврска значително се променети, таква размена или измена се третира како де-признавање на оригиналната обврска и признавање на новата обврска, а разликата на соодветните сметководствени износи се признава во билансот на успех.

Нетирање на финансиските инструменти

Финансиските средства и финансиските обврски се нетираат и нето износот е презентираан во консолидираниот извештајот за финансиската состојба, ако и само ако, постои применливо законско право за нетирање на евидентираниите износи и постои намера да се порамни на нето основа, или да се признаат средствата или да се порамнат обврските истовремено.

з. Залихи

Залихите се вреднуваат според пониската вредност од набавната и нето реализационата вредност. Набавната вредност се утврдува според методот на просечни цени. Цената на чинење на готовите производи и производството во тек вклучува сировини, директна работна сила, останати директни трошоци и поврзани производствени режиски трошоци, исклучувајќи ги продажните и административните трошоци. Нето реализационата вредност е проценетата продажна цена во редовниот тек на работењето, намалена за предвидените трошоци за довршување и предвидените трошоци за да се изврши продажбата.

Ситниот инвентар се отпишува 100% при ставање во употреба.

с. Пари и парични средства

Парите и паричните средства вклучуваат готовина во благајна, парични средства во банки и депозити со рок на доспевање до три месеци или помалку.

и. Акционерски капитал

Обични акции се класифицирани во капитал.

ј. Даноци

Данок на добивка

Данокот на добивка за периодот се состои од тековен и одложен данок. Данокот се признава со добивката или загубата, освен за делот кој се однесува на ставки прикажани во останати сеопфатни приходи или директно во капиталот. Во тој случај, данокот се признава во останати сеопфатни приходи или директно во капиталот, соодветно.

Тековен Данок на добивка

Во 2014, беше донесен нов даночен режим според кој основницата за пресметка на данок на добивка беше променет од принцип на пресметка врз основа на распределениот дел на добивката во принцип на пресметка врз основа на добивка пред оданочување. Новиот закон за корпоративна добивка беше усвоен и влезе на сила на 2 август 2014. Законот е применлив од 1 јануари 2015 за добивката од 2014.

Тековниот данок на добивка е пресметан врз основа на даночните закони усвоени пред или по датумот на извештајот за финансиската состојба, во земјите каде што Групаацијата и неговите подружници работат и генерираат оданочлив приход. Раководството периодично ги проценува заземените позиции во однос на даночни поврати, земајќи ги предвид деловите од даночната регулатива кои што се подложни на толкување. Како резултат на истите, каде што е соодветно, се утврдуваат резервации врз основа на износите кои се очекуваат да бидат платени на даночните власти.

Одложен данок на добивка

Почнувајќи од 1 јануари 2014 (според новиот закон за корпоративна добивка, на сила од 2 август 2014), одложениот данок на добивка се признава на привремените разлики кои произлегуваат помеѓу даночната основница на средствата и обврските и нивните нето сегашни вредности во консолидираните финансиски извештаи. Меѓутоа, обврските за одложениот данок на добивка не се признаени ако произлегуваат од иницијалното признавање на гудвил; одложен данок на добивка сметководствено не се прикажува, доколку произлегуваат од иницијално признавање на средство или обврска во трансакција надвор од бизнис комбинација која во времето на трансакцијата не влијае ниту на сметководствената, ниту на оданочливата добивка или загуба.

Одложениот данок на добивка се утврдува користејќи даночни стапки (и закони) кои што биле донесени до, или последователно донесени по датумот на издавање на извештајот за финансиска состојба и се очекува да се употребат кога поврзаното средство или обврска на одложен данок на добивка ќе се подмирени.

Одложени даночни средства се признаваат само до нивото до кое е веројатно дека идни даночни добивки ќе бидат расположливи, во однос на кои, привремените разлики ќе може да бидат искористени. Одложените даночни средства и обврски се нетираат кога за тоа има правно применливо право за нетирање на тековни даночни средства во однос на тековни даночни обврски и кога одложените даночни средства и обврски се однесуваат на данок на добивка спрема ист даночен регулатор за истиот даночен ентитет или различни даночни ентитети каде има интенција да се подмират салдата на нето основа.

к. Користи за вработените

Пензии

Групацијата, во нормалниот тек на работењето, врши уплата на придонесите на вработените за пензии, здравство, вработување и персонален данок на доход кои се пресметани со примена на законските стапки кои се важечки во земјата во текот на годината на бруто платите. Групацијата ги врши овие уплати во владините здравствени и пензиски фондови.

Трошокот за овие уплати се прикажува во билансот на успех во истиот период во кој е прикажан и поврзаниот трошок за платите.

Групацијата не работи според било каква друга пензиска шема или план за надоместоци од пензионирање и поради тоа нема никакви дополнителни обврски по овие основи.

Надоместоци за престанок на работен однос и надоместоци од пензии

Надоместоците за престанок на работен однос на вработениот ќе престане пред нормалниот рок за пензионирање или кога вработениот ќе прифати доброволно да замине во замена за овој надоместок. Групацијата признава надоместок за престанок на работен однос во случај кога има одлука за престанок на работниот однос на одредени вработени без можност за повлекување на одлуката или кога постои доброволно пријавување од вработените за престанок на нивниот работен однос.

Според потпишаниот колективен договор, Групацијата е обврзана да исплати отпремнини во износ кој е еднаков на шест просечни републички плати и помеѓу една и три просечни републички плати да бидат исплатени како јубилејни награди. Бројот на просечните републички плати за јубилејните награди одговара на вкупниот број на години на служба од страна на вработените како што е презентирано во табелата подолу:

Вкупно број на години служба	Број на плати
10	1
20	3
30	3
35 (жени)	3
40 (мажи)	3

Дефинираните користи се пресметуваат годишно од страна на независни актуари со примена на кредитната метода за проектирана единица. Сегашната вредност на обврската за дефинирани користи се одредува со дисконтирање на претпоставените идни парични одливи со употреба на дисконтна стапка на Народна Банка на Република Македонија во отсуство на пазар на висококвалитени корпоративни обврзници или државни обврзници кои се деноминирани во валута во која бенефициите ќе бидат исплатени, и кои имаат услови за доспевање приближни на условите на поврзани обврски за пензионирање.

Надоместоци за стипендии на деца на вработени

Почнувајќи од 31 декември 2009 година, во актуарската пресметка е вклучена и пресметката на надоместоците за стипендии кои ги обезбедува Групаацијата на децата на вработените кои се на редовни додипломски и последипломски студии, како и на децата на починатите вработени додека се средношколци.

Дополнителни користи при пензионирање

Почнувајќи од 31 декември 2013 година, актуарската пресметка беше дополнета со пресметка на сегашната вредност на идните користи за ново воведената долгорочна корист за одредена категорија на вработени - дополнителни користи при пензионирање. Пресметката е направена врз основа на просечни параметри на споменатата популација и вкупно очекуваниот износ за исплата, доставен од страна на Групаацијата.

Актуарските добивки и загуби кои произлегуваат како резултат на искусни проценки и промени во актуарските претпоставки се признаваат како приходи или трошоци во периодот кога истите настанале.

л. Резервации

Резервирањата се признаваат и пресметуваат кога Групаацијата има сегашна законска или договорена обврска како резултат на минати настани, и кога е веројатно дека ќе биде потребен одлив на средства за да се подмири обврската; и кога може да биде направена реална проценка на износот. Резервациите на Групаацијата се состојат од резервации за отпремнини, јубилејни награди, стипендии и ревитализација на рудниците. Резервациите не се признаваат за идни оперативни загуби.

Онаму каде што постојат голем број на слични обврски, веројатноста дека ќе биде потребен одлив на средства за да се подмират обврските, се одредува со земање во предвид на класата на обврските како една целина. Резервации се признаваат дури и кога веројатноста дека одлив на средства ќе биде потребно е многу мала, а се однесува на било која ставка вклучена во истата класа на обврски.

Резервациите се вреднуваат по сегашната вредност на очекуваните издатоци кои се потребни да настанат со цел да се подмири обврската со употреба на pre-tax стапка која ги отсликува тековно пазарните проценки на временската вредност на парите и поврзаните специфични ризици на дадените обврски. Зголемувањето на резервациите како резултат на временските растојанија се признаваат како трошоци по камати.

љ. Признавање на приходите

Приходите се признаваат до степенот до кој е веројатно дека Групаацијата ќе има прилив на идни економски користи и тие користи можат веродостојно да се измерат. Приходот се вреднува според објективната вредност на примениот надомест или побарувањето за продадени добра и услуги намален за одобрените дисконти, работи и данокот на додадена вредност. Следниве специфични критериуми исто така треба да бидат задоволени пред приходот да биде признат:

Продажба на стоки

Приходите се признаваат кога значајниот ризик од доделување на сопственоста на стоките ќе се пренесе на купувачот.

Давање на услуги

Надоместоци од обезбедени услуги се признаваат за периодот во кој услугите се дадени и прифатени од купувачот.

Приходи од камати

Каматите по депозити се пресметуваат по истекување на орочувањето на истите.

Приходи од закупнина

Приходи од закупнина се однесуваат на приходите остварени од оперативен наем од вложувањата во недвижности и се признаваат на праволиниска основа во текот на целиот период на наемот.

м. Наеми

Наемите со кои значаен дел од ризикот и наградите од сопственоста се задржани од страна на наемодавачот се класифицира како оперативен наем. Плаќањата направени по основ на оперативниот наем (нето од било какви поттикнувања од страна на наемодавателот) се признаваат во билансот на успех на праволиниска основа во текот на периодот на наемот.

н. Распределба на дивиденди

Распределбата на дивидендите на акционерите на Групацијата се признава како обврска во финансиските извештаи во периодот во кој се одобрени дивидендите од страна на акционерите на Групацијата.

њ. Настани после датумот на известување

Настаните после датумот на известување, кои обезбедуваат евиденција за состојбата која постои на датумот на известување, се третираат како корективни настани во овие финансиски извештаи. Оние кои се индикативни на состојбата која произлегува после датумот на известување имаат третман на некорективни настани.

4. КОРИСТЕНИ ПРОЦЕНКИ

Групацијата прави проценки и претпоставки кои се однесуваат на иднината. Резултирачките сметководствени проценки, по дефиниција многу ретко се идентични со актуелните резултати. Проценките и претпоставките кои влијаат значително на предизвикување материјални корекции до сегашните вредности на средствата и обврските во рамките на наредната финансиска година се презентирани подолу.

Резервација за ревитализација на рудниците

Друштвата што вршат експлоатација на минерални сировини од рудниците потребно е истите на крајот од нивниот век на експлоатација да ги вратат во првобитна состојба, односно во состојба во која биле на почетокот пред да бидат експлоатирани, што е во согласност со законската регулатива за заштита на животната средина применлива во земјата во која Групацијата работи (да се врати земјиштето во првобитна состојба после три години откако ќе се затвори рудникот и откако ќе заврши неговата експлоатација), и тоа до ниво кое е во законските рамки и до ниво кое е во согласност со политиката и праксата која се води за заштита на животната средина.

Резервацијата за ревитализација на рудниците ја одразува сегашната вредност на очекуваните идни трошоци за рекултивизација кои се очекува да настанат за оние делови од рудниците кои биле експлоатирани со датумот на известување. Резервацијата претставува сегашна вредност на очекувани идни одливи на пари кои се очекува дека ќе настанат за ревитализација на рудниците. Ова вклучува и одредување на вредноста на основа на проектот за ревитализација, дисконтните стапки и очекувани инфлациски стапки. Резервациите се преоценуваат на секој известувачки датум и се корегира со цел да ја одрази сегашната вредност на идните трошоци потребни за да се исполни обврската.

Сегашната вредност на очекуваните трошоци за реставрирање (тоа е оригиналната проценка како и промените во сметководствените проценки) се признава во извештајот за сеопфатна добивка освен ако не се поврзани со основните средства кои се наоѓаат и се поврзани со рудниците, при нивното првично признавање во кој случај, трошоците се капитализираат и амортизираат во текот на нивниот век на употреба.

Секоја промена во нето сегашната вредност на исправката за ревитализација на рудниците во текот на временското растојание се признава како финасиски трошоци во извештајот за сеопфатна добивка.

Користи за вработените

Сегашната вредност на обврската за пензионирање зависи од голем број на фактори кои се одредуваат на годишна основа со употреба на голем број на претпоставки. Употребените претпоставки во одредувањето на нето ефектот (трошок или приход) за пензионирање вклучува дисконтни стапки. Било какви промени во овие претпоставки ќе се одразат на сегашната вредност на обврската за пензионирање и другите бенефици за вработените.

Групацијата користи претпоставена годишна дисконтна стапка. Тоа е каматна стапка која би требало да се употребува со цел да ја одрази сегашната вредност на претпоставените идни парични одливи кои се очекува да настанат со цел да се подмират обврските за дефинираните користи. Во одредувањето на соодветна дисконтна стапка, Групацијата ја употребува дисконтна стапка на Народна Банка на Република Македонија во отсуство на пазар на висококвалитетни корпоративни обврзници или државни обврзници кои се деноминирани во валута во која бенефициите ќе бидат исплатени, и кои имаат услови за доспевање приближни на условите на поврзани обврски за пензионирање.

Останатите клучни претпоставки за пресметка на обврската за пензионирање во еден дел се засниваат на тековните пазарни услови.

Објективна вредност

Номиналната вредност намалена за проценетите загуби поради оштетување на средствата и обврските со рок на доспевање помалку од една година е приближна на нивната објективна вредност.

Голем број на сметководствени политики и обелоденувања бараат определување на објективната вредност, како за финансиските и нефинансиските средства така и за обврските. Објективните вредности се определуваат за мерење и/или за обелоденувачки цели на основа на повеќе методи. Онаму каде што е возможно, понатамошни информации во делот на претпоставките земени при одредување на објективната вредност се обелоденуваат во забелешките поврзани со конкретните средства или обврски.

5. ПРОМЕНА НА СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ И КОРЕКЦИИ НА ГРЕШКИ

Сметководствените политики на Групацјата се применуваат од период до период на конзистентна основа. Сметководствените политики се менуваат доколку тоа е условено со измена или донесување на нови МСФИ.

Групацјата прави проценки и претпоставки за во иднина. Проценките постојано се следат, а се базираат врз основа на минати искуства и други фактори, вклучувајќи ги очекувањата за идните настани. Најзначајните проценки и претпоставки се прикажани подолу.

Корисен век на средствата

Корисниот век на средствата се утврдува врз основа на минато искуство со слични средства, како и идниот технолошки развој и промени на економските и индустриските фактори. Покрај тоа, како основен водич се користат сметководствените политики за амортизациони стапки пропишани од страна на даночната регулатива. Соодветноста на проценетиот корисен век се оценува годишно, или кога постојат индикации за значителни промени на проценките.

Поради значителното учество на средствата кои се амортизираат во вкупните средства, влијанието на евентуални промени во овие претпоставки може да биде материјално за финансиската позиција и резултатот од активностите. Доколку трошокот за депрецијација се намали/ зголеми за 1% ова ќе резултира со промена во годишниот трошок за амортизација во износ од приближни 1.626 илјади денари (2016: 1.740 илјади денари).

Потенцијално оштетување на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства

Групацјата ја проценува потребата од оштетување на недвижностите, постројките и опремата и нематеријалните средства секогаш кога постои причина дека сметководствената вредност може значително да ја надминува надоместливата вредност и кога оштетувањето е предвидено. Надоместливата вредност се утврдува со помош на пресметки на употребната вредност, при што се користат широк обем на проценки и фактори кои влијаат врз неа.

Покрај тоа, Групацјата ги зема во предвид идните приходи и трошоци, макроекономските индикации, технолошката застареност, прекин на активностите и други промени на факторите кои можат да доведат до оштетување. Доколку се идентификува оштетување со калкулацијата на употребната вредност, исто така се утврдува разликата меѓу објективната вредност и трошоците за продажба, со цел да се пресмета точниот износ на оштетување. Бидејќи оваа пресметка е субјективна, износот на потенцијалното оштетување може значително да се разликува од резултатите од овие калкулации.

Исправка на вредноста на побарувањата од купувачите и останати побарувања

Калкулацијата за исправка на спорни побарувања се пресметува врз основа на проценетите загуби од неспособноста на купувачите да ги исплатат бараните износи.

Резервации

Резервациите генерално се субјективни, посебно во случај на судски спорови. Групацјата ја проценува можноста за негативен настан, како резултат на минати настани и доколку таа изнесува над педесет проценти, Групацјата во целост ја прикажува обврската. Групацјата вообичаено извршува разумна проценка, но поради високото ниво на несигурност, во некои случаи евалуацијата можно е да се разликува од крајниот ефект на судскиот спор.

6. УПРАВУВАЊЕ СО РИЗИК

Основните финансиски обврски на Групацјата ги сочинуваат обврски спрема добавувачите и останати обврски. Групацјата располага со разновидни финансиски средства како што се: побарувања од купувачите, пари и парични средства и краткорочни заеми и депозити кои произлегуваат директно од работењето на Групацјата.

Групацјата во своето работење се изложени на повеќе финансиски ризици. Главните ризици се: ризик на ликвидност, девизен ризик и кредитен ризик. Управувањето со секој од овие ризици се одвива во согласност со политиките одобрени од Одборот на директори кој воедно е и одговорен за ревидирање на истите.

а) Пазарен ризик

Пазарниот ризик се дефинира како „ризик од флукуација на пазарната вредност или идните парични текови на финансиските инструменти како резултат на промена на пазарните цени, и вклучува каматен ризик, валутен ризик и други ценовни ризици. Најголемиот дел од приходите на Групацјата се остварени од домашен пазар во македонски денари, а преостанатиот дел на странски пазар во ЕУР.

Најголемиот дел од трошоците на Групацјата се остварени од набавки на домашниот и странскиот пазар.

Раководството верува дека ги презема сите неопходни мерки за поддршка на одржливост и раст на бизнисот на компанијата во сегашните околности. Сепак, идните флукуации на пазарот не може да се предвидат со точност и прецизност.

б) Каматен ризик

Приходите и оперативните парични текови на Групацјата се во голема мера независни од промената на пазарните каматни стапки.

Промена на каматните стапки и каматните маргини можат да влијаат врз финансиските трошоци и повратот на финансиските инвестиции.

Промените на пазарните каматни стапки влијаат на приходите од камати на орочени депозити во банки. На 31 декември 2017 година, Групацјата има орочени депозити во банките во износ од 759.382 илјади денари (2016: 839.320 илјади денари).

в) Девизен ризик

Изложеноста на Групацјата на девизен ризик е минимална со оглед на факот дека најголемиот дел од договорите поврзани со меѓународните трансакции (продажбите и набавките) се номинирани во ЕУРО, чијшто курс беше стабилен во текот на целата 2017 година. Исто така, договорите за продажба на домашниот пазар се номинирани во ЕУРО. За потребите на анализа на чувствителност од девизниот ризик, Раководството користи претпоставка од 1% зголемување на девизниот курс на ЕУР, што се смета за разумно со оглед на стабилната домашна валута во однос на ЕУР во текот на изминатите години. На 31 декември 2017 година, доколку ЕУР би било 1% (2016: 1%) послабо или посилено во споредба со МКД, добивката после оданочување во нето билансот би била 828 илјади денари (2016: 730 илјади денари) повисока или пониска, соодветно.

г) Ризик на ликвидност

Управувањето со ризикот на ликвидност подразбира располагање со доволни количества на готовина, како и можност за финансирање преку користење на договорни кредитни аранжмани.

д) Кредитен ризик

Групацијата немаат значајна концентрација на кредитен ризик. Групацијата имаат воспоставено таква политика која што предвидува продажба на своите производи на клиенти со соодветна кредитна историја. Исто така, Групацијата има воспоставено таква политика која предвидува лимитирање на износот на кредитна изложеност на поединечните клиенти. Посебно, за да се намали овој ризик Групацијата бара обезбедувања како што се: банкарски гаранции и депозити.

Во врска со кредитниот ризик којшто произлегува од другите финансиски средства на Групацијата, кои се состојат од пари и парични средства, и краткорочни побарувања за позајмица, максималната изложеност на Групацијата на кредитен ризик поради неплаќање на договорната страна е еднаква на сметководствената вредност на овие инструменти.

Управување со капиталот

Примарната цел на управувањето со капиталот на Групацијата е да се обезбеди и одржува стабилен кредитен рејтинг и соодветни показатели на капиталот со цел да се поддржи работењето и да се максимизира вредноста на акционерите.

Групацијата управува со својата структура на капитал и прави корекции на истиот, кои се во согласност со проемените на економските фактори. За да ја одржува и да ја корегира структурата на капиталот, Групацијата може да ја корегира дивидендата исплатена на акционерите, да врати капитал на акционерите или пак да издаде дополнителни нови акции, врз основа на претходна одлука на акционерите. Во текот на годините што завршуваат на 31 декември 2017 година и 31 декември 2016 година не беа направени промени во целите, политиките или процесите на Групацијата.

7. НЕМАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Патенти и лиценци	Гудвил	Софтвер	Останати средства	Средства во подготовка	Вкупно
Набавна вредност						
Салдо на 1 Јануари 2017	41.393.558	-	-	-	-	41.393.558
Зголемување	6.251.035	-	-	-	-	6.251.035
Намалување	(29.848.133)	-	-	-	-	(29.848.133)
Салдо на 31 Декември 2017	17.796.460	-	-	-	-	17.796.460
Исправка на вредноста						
Салдо на 1 Јануари 2017	22.041.150	-	-	-	-	22.041.150
Амортизација	-	-	-	-	-	-
Намалување	(8.427.550)	-	-	-	-	(8.427.550)
Салдо на 31 Декември 2017	13.613.600	-	-	-	-	13.613.600
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2017	4.182.860	-	-	-	-	4.182.860
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2017	19.352.408	-	-	-	-	19.352.408
Набавна вредност						
Салдо на 1 Јануари 2016	41.393.558	-	-	-	-	41.393.558
Зголемување	-	-	-	-	-	-
Намалување	-	-	-	-	-	-
Салдо на 31 Декември 2016	41.393.558	-	-	-	-	41.393.558
Исправка на вредноста						
Салдо на 1 Јануари 2016	22.041.150	-	-	-	-	22.041.150
Амортизација	-	-	-	-	-	-
Намалување	-	-	-	-	-	-
Салдо на 31 Декември 2016	22.041.150	-	-	-	-	22.041.150
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2016	19.352.408	-	-	-	-	19.352.408
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2016	19.352.408	-	-	-	-	19.352.408

8. МАТЕРИЈАЛНИ СРЕДСТВА

	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Инвестици во тек	ВКУПНО
Набавна вредност					
Салдо на 1 Јануари 2017	929.889.256	2.414.120.774	4.411.637.471	236.105.352	7.991.752.853
Зголемување	63.371.786	35.762.213	127.177.958	238.947.978	465.259.935
Намалување	-	(4.110.450)	-	(188.058.683)	(192.169.133)
Курсни разлики	-	-	-	-	-
Салдо на 31 Декември 2017	993.261.042	2.445.772.537	4.538.815.429	286.994.647	8.264.843.655
Исправка на вредноста					
Салдо на 1 Јануари 2017	99.182.747	2.045.733.117	3.667.403.736	-	5.812.319.600
Амортизација	12.900.103	13.747.289	135.937.969	-	162.585.361
Намалување	-	-	-	-	-
Курсни разлики	-	-	-	-	-
Салдо на 31 Декември 2017	112.082.850	2.059.480.406	3.803.341.705	-	5.974.904.961
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2017	881.178.192	386.292.131	735.473.724	286.994.647	2.289.938.694
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2017	830.706.509	368.387.657	744.233.735	236.105.352	2.179.433.253
Набавна вредност					
Салдо на 1 Јануари 2016	906.999.869	2.399.735.724	4.374.206.649	144.642.751	7.825.584.993
Зголемување	23.651.072	14.385.050	47.422.180	176.203.284	260.975.606
Намалување	(761.685)	-	(9.991.358)	(84.740.683)	(94.732.041)
Курсни разлики	-	-	-	-	-
Салдо на 31 Декември 2016	929.889.256	2.414.120.774	4.411.637.471	236.105.352	7.991.828.558
Исправка на вредноста					
Салдо на 1 Јануари 2016	87.784.620	2.034.355.142	3.528.508.272	-	5.650.648.034
Амортизација	11.398.127	11.377.975	148.848.014	-	171.699.821
Намалување	-	-	(9.952.550)	-	(9.952.550)
Курсни разлики	-	-	-	-	-
Салдо на 31 Декември 2016	99.182.747	2.045.733.117	3.667.403.736	-	5.812.395.305
Нето сметководствена вредност на 31 Декември 2016	830.706.509	368.387.657	744.233.735	236.105.352	2.179.433.253
Нето сметководствена вредност на 1 Јануари 2016	819.215.249	365.380.582	845.698.377	144.642.751	2.174.936.959

9. **БИОЛОШКИ СРЕДСТВА**

2017	Недовршени земјоделски производи	Основно стадо	Обратно стадо	Повеќе-годишни насади	Средства во подготовка	ВКУПНО
Состојба на 1 Јануари 2017	-	-	-	-	-	-
Зголемување како резултат на набавки	-	-	-	-	-	-
Намалување како резултат на продажби	-	-	-	-	-	-
Ожнеани земјоделски производи пренесени во залихи	-	-	-	-	-	-
Промена на вредноста на биолошките средства	-	-	-	-	-	-
Трошоци на амортизација на биолошките средства	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 Декември 2017	-	-	-	-	-	-
<i>Нетековни средства</i>						
<i>Тековни средства</i>						
Вкупно биолошки средства 2017	-	-	-	-	-	-
2016						
Состојба на 1 Јануари 2016	-	-	-	-	-	-
Зголемување како резултат на набавки	-	-	-	-	-	-
Намалување како резултат на продажби	-	-	-	-	-	-
Ожнеани земјоделски производи пренесени во залихи	-	-	-	-	-	-
Промена на вредноста на биолошките средства	-	-	-	-	-	-
Трошоци на амортизација на биолошките средства	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 Декември 2016	-	-	-	-	-	-
<i>Нетековни средства</i>	-	-	-	-	-	-
<i>Тековни средства</i>						
Вкупно биолошки средства						
Состојба на 1 Јануари 2017	-	-	-	-	-	-

10. ДОЛГОРОЧНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

	Тековна година	Претходна година
Вложувања во конвертибилни обврзници	-	-
Вкупно:	-	-

Број на конвертибилни обврзници:

Права кои ги носат конвертибилните обврзници:

11. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ

	Тековна година	Претходна година
Побарувања од купувачи во земјата	188.015.024	173.609.921
Побарувања од купувачи во странство	283.032.860	157.822.327
Застарени, сомнителни и спорни побарувања	1.050.557	1.050.557
Вредносно усогласување на побарувања	(1.050.557)	(1.050.557)
Вкупно:	471.047.884	331.432.248

12. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА

	Тековна година	Претходна година
Парични средства на денарски сметки	100.493.886	174.485.129
Парични средства во денарска благајна	4.333	17.068
Девизна сметка	729.433.529	690.522.092
Девизна благајна	-	-
Вкупно:	829.931.748	865.024.289

13. ОСНОВНА ГЛАВНИНА

Родови на акции	Во сопственост на	Состојба					
		01.01.2017		згол. намал.		31.12.2017	
2017			%				%
Обични акции	Физички лица	90.263.305	5,16	-	-	90.263.305	5,16
	Правни лица	1.657.466.444	94,84	-	-	1.657.466.444	94,84
	Откупени сопствени акции	-	-	-	-	-	-
Приоритетни акции	ФПИО	-	-	-	-	-	-
Вкупно		1.747.729.749	100	-	-	1.747.729.749	100

Родови на акции	Во сопственост на	Состојба					
		01.01.2016		згол. намал.		31.12.2016	
2016			%				%
Обични акции	Физички лица	90.263.305	5,16	-	-	90.263.305	5,16
	Правни лица	1.657.466.444	94,84	-	-	1.657.466.444	94,84
	Откупени сопствени акции	-	-	-	-	-	-
Приоритетни акции	ФПИО	-	-	-	-	-	-
Вкупно		1.747.729.749	100	-	-	1.747.729.749	100

14. ДОЛГОРОЧНИ ОБВРСКИ

Обврски со рок на достасување над 5 години:

Тековна година

Претходна година

Вид на обврска:

Вид на обезбедување:

Обврски спрема поврзани друштва

-

-

Обврски кон добавувачи

-

-

Обврски спрема поврзани друштва по основ на заеми

-

-

Обврски по основ на кредити

-

-

Обврски по основ на заеми

-

-

Останати долгорочни обврски:

-

-

Вкупно:

-

-

15. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ СПРЕМА ДОБАВУВАЧИ

	Тековна година	Претходна година
Добавувачи во земјата	197.329.779	184.285.510
Добавувачи во странство	109.643.074	75.546.799
Добавувачи за нефактурирани стоки	40.822.490	39.569.126
Вкупно:	347.795.343	299.401.435

16. КРАТКОРОЧНИ ОБВРСКИ ПО ЗАЕМИ И КРЕДИТИ

	Тековна година	Претходна година
Краткорочни обврски по заеми и кредити спрема поврзани друштва	-	-
Краткорочни кредити во земјата	-	-
Краткорочни кредити во странство	-	-
Вкупно:	-	-

17. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

	Тековна година	Претходна година
Приходи од продажба во земјата	2.821.543.303	3.102.332.160
Приходи од продажба во странство	1.556.380.183	1.095.402.906
Вкупно:	4.377.923.486	4.197.735.066

18. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

	Тековна година	Претходна година
Приходи од наемнини	20.529.407	16.987.218
Приходи од наплатени отпишани побарувања	-	-
Приходи од државни поддршки	-	-
Вкупно:	20.529.407	16.987.218

19. ОСТАНАТИ РАСХОДИ

	Тековна година	Претходна година
Транспортни услуги	141.221.030	137.906.098
Трошоци за саеми	-	-
Наемнина	6.156.597	5.779.603
Дневници за службени патувања и патни трошоци	6.445.995	5.288.968
Трошоци за членови на органот на управување, надзорниот одбор и за членовите на останатите органи	-	-
Трошоци за промоција, пропаганда и реклама	3.082.206	1.850.850
Премии за осигурување	6.157.630	5.777.066
Банкарски услуги и трошоци за платен промет	1.099.740	2.566.295
Трошоци за ревизија	1.538.586	1.070.604
Трошоци за останати интелектуални услуги	19.797.388	15.793.517
Вредносно усогласување на краткорочни побарувања	608.299	-
Загуби од отуѓување на нетековни средства	-	38.808
Останати расходи	16.712.585	18.732.232
Вкупно останати оперативни расходи	202.820.056	194.804.041

20. ТРАНСАКЦИИ СО ПОВРЗАНИ ДРУШТВА

	Тековна година	Претходна година
Побарувања по основ на купопродажни односи	246.533.833	119.782.451
Обврски по основ на купопродажни односи	69.883.245	65.361.250
Приходи од продажба на готови производи	454.438.611	331.493.550
Приходи од продажба на стоки	468.994.590	303.288.108

Цементарница УСЈЕ АД Скопје

